

99

תשכ"ט

בקבוץ חצור
9.68 - 9.69

חנכת
בית
התינוקות
החדש

25 שנה
ל"אמן"

חיסול
ענף הצאן

סדיונים
עתידי המוסד

תשכ"ט

בחצור

1968-69

סיכומים:

מדברי המזכיר:

(22,9.68)

..... עליבותו של הקבוץ הוא בלי ספק בכושרו לגשר בין המאוויים האישיים לבין צרכי החברה. יחד עם זה אי אפשר להפוך את שיחת הקבוץ לתא וידוי צבורי. יש אולי לחשוב על מסגרת מוסכמת ומוסמכת לדיון והכרעה בבעיות חברתיות-אישיות מסובכות יותר. חוות דעת של אותו מוסד טובא לידיעת ולאישור השיחה בצורה המתאימה. ברור, שהצעד הזה דורש ליבון יסודי לפני ההכרעה כדי לא ליטול משיחת הקבוץ את סמכותה העליונה .....

(דב פודר)

קליטה:

..... ו. הקליטה המשיכה בפעולתה הרצופה זה שנתיים. בהיקפי התפקיד חלה תמורה רבה: אם לפני שנתיים טפלנו ב-3 - 4 נקלטים, הרי בשנתיים האחרונות ב-16 נקלטים. כאן נציין, שכל אחד ואחד מהנקלטים מאפיין אותו ייחודו: משפחה מבוגרת מחו"ל, ותיקי קבוץ, חברי אולפן, "קשרים אישיים", ועוד. פער הגילים משתרע על כ-25 שנה! הם באים מכל קצוות תבל. יש מהם שהופנו על ידי מחלקות הקליטה של מפ"ם והקבה"א, ויש שהגיעו אלינו באורח "פרטיזני". אכן, לא רק הישגים היו נחלת פעולתנו. היו גם כשלונות. 2 משפחות ושני בודדים לא נקלטו ועזבו אותנו .....

..... בעיה קשה הוותה הסרבולת והסחבת הקשורה בוועדות ובמוסדות. לכל החלטה קצת יותר רציבית נזקקנו לאישור המזכירות או שיחת הקבוץ (שלא לדבר על כמה ועדות בדרך). כיצד קלטנו? אם הצלחנו בקליטת המשפחות המבוגרותש לזקוף את זה בעיקר לזכות בית הילדים ובמאמץ היפה והרציני, שנעשה על ידי המחנכים שלנו שהשרה בטחון במשפחות הנקלטות. המפגש החברתי עם יתר ההורים בקבוצה תרם גם הוא להסרת מחיצות ההשתלבות... לעומת זאת יש לציין וכוח מתמיד בח"ץ בשאלת הקליטה. תמיד בשאלת השאלה: "האם אנו בכלל חייבים לקלוט?" ויש מספר רציני למדי של צעירים המסתייגים מהצורך בקליטה .....

חוג הנקלטים: בסיון מוצלח לזמן קצר הווה חוג הנקלטים. התאספנו כ-5 - 6 פעמים. בכל פגישה שוחחנו עם החברים על שאלות הקבוץ, מבנהו ובעיותיו. נשאלו שאלות רבות. בעלי תפקידים מסרו על שטחי פעולתם. הפגישות היו מלאות עניין וערנות... (רות גורדון)

חינוך:

..... ו. החינוך וההורים תמימי דעים בקשר לצורך להעניק למטפלת הצעירה ידע בסיסי ומינימלי בחינוך - דבר אשר יגביר את סמכותה כלפי ההורים. על כן מציעים אנו כל חברה, שתעבוד בצורה עצמאית בחינוך צריכה כע"כ עבודה מעשית קצרה לקבל קורס תלת-חדשי להשתלמות במקצועה. זאת הצעתנו - אבל קשה לעמוד בה, ... לא קל להניע חברות צעירות להגדיר את עצמן לחינוך. כי זו עבודה דורשת את כל האדם, ולתקופה ממושכת. אבל זה גם אתגר רציני שאין דומה לו. רוב פגישות הועדה הוקדשו לחיפושים אחר מחנכות.

כיתה מצורפת גיל (ראשונה): בגן "ניצנים" הפער בגיל בין הילדים הוא כה גדול, שכבר בהתחלת הלמידה זנחו הצעירים את הלימודים וחדרו למשחק. .... אחרי דיונים ולבטים החלטנו להפוך את "ניצנים" לכיתה "מצורפת גיל", שבה הלימודים יתנהלו בשתי רמות - כך לא יצטרכו המבוגרים להאט בגלל הצעירים, והצעירים לא יצטרכו להמתח כדי להשיג את המבוגרים. .... את הנושאים לומדים כולם יחד - אבל בשתי רמות. לעומת זאת תהיה הפרדה בין בוגרים וצעירים בלימוד החשבון. שיטה זו דורשת שיתוף פעולה הדוק מאד בין כל המחנכים ותפישה חדשה ובלתי שגרתית של התפקידים החינוכיים: המטפלת צריכה לעזור בהוראה והגננת בטיפול. ....

ולבסוף מגיע תורו של בית התינוקות, ששימש את הקבוץ בכל שנות קיומו כחצור ונעשה עתה צר מהכיל את התינוקות הרבים. הרבה מחשבה הושקעה בתכנונו של הבית החדש וכל פרט מחושב כדי לספק מקסימום של תועלת ונוחיות לדיירים הצעירים, לעובדות/מחנכות, לאמהות ולאבות (ובל בשכח את הסבים !)

(צבי הולנדר)

שיתוף:

(ראיון עם ישראל אטקין): ..... זו לי הכהונה הראשונה כמרכז ו. השיתוף והופתעתי מהסדרים הקיימים אצלנו והם, לדעתי, חורגים מ"שיתוף"..... לדעתי הסיבה לכך: המחיר הקבוע והמקובל בו. השיתוף (לגבי פריט מסוים) אינו ריאלי בימים אלה. .... השתדלתי לפעול תוך שמירה על המסגרת המקובלת, כיום, לאחר שנה נסיון, ברור לי, שצריך לנסות לשנות ולהחזיר את הגלגלים לפסים יותר שיתופיים. לדעתי, יסתדר הדבר באופן פשוט עם הגדלת התקציב.....

אסתר ב.ש. (חברת הועדה) אומרת: אודה לאמת - חשבתי, שחלוקת וילונות וכיסויים תפקיד של מה בכך הוא. והנה הסתבר לי, שצריך להשקיע מאמצים כדי לשמור על העקרונות ושיהיה נחת לחברים. .... הועדה הזאת צריכה להיות חיובית בשטחי השיתוף. לדעתי, כדאי היה לקבוע ועדה, שתעסוק בצד העקרוני של בעיות השיתוף. .... ישנן שיטות אחרות של חלוקת פריטים הנכללים אצלנו במסגרת ו. השיתוף. כדאי לבדוק האם אמנם הן יעילות יותר וברורות. .... כדאי לבחון, האם השיטה הנהוגה אצלנו מיושנת ולא יעילה. .... על הועדה לשקול ובכל זאת להיות גמישה וגמישותה תעזור למנוע אי נחת ממרבית החברים.

ישראל: צריך לשמור על עקרונות אך לנפות ולבטל את אותן הקביעות שהתישנו. למשל, בענין הסרנזיסטורים - קיימת החלטה, שאין מכשירים פרטיים. היום זה פריט זול, וצריך לבטל את הקביעה הזאת. מוטב לבטל קביעה מאשר לרמוס אותה. ....

תרבות:

מה ואיך לעשות? אין ממי ללמוד בתנועה הקבוצית, יש רמה גבהה יותר בעיר, (אך) מהם לא בוכל ללמוד, שם לא מתאספים (כמו בקבוץ) מגיל 10 - 70 באולם אחד. ולך תן סיפוק לכולם! לא בוכל לספק כך את הציבור כמו אנשי תרבות מקצועיים. תרבותנו העצמית מן ההכרח, שתהיה חובבנית. אוי ואבוי, אם צתפק רק בתרבות ביתית. הבה נותר על האשליה.

הנני פחות יודע מה לעשות. הנני מסתכל על הנציגים הצעירים, האומרים שלא מספיק להם ומזכה שיגידו משהו.

המבקרים יודעים איך וכיצד אבל.... לא יכולים. אנו נמצאים בשקיעה תרבותית מתמדת של החברים שלנו. זה הולך ומתכווץ יחד עם היופי שלנו - תופעה ביולוגית.

למי לעשות?

במתח הגילים הקיים נדגיש פעם גיל זה ופעם אחר, אבל כאן דרושה סובלנות.

יש הרצאה? אז מה? מה הטרגדיה? עד 1030 - הרצאה, ואח"כ אפשר לרקוד עד אור הבקר; ניסיתי זאת בזמני. אפשר לא לבוא להרצאות; המחפשים "פלפל" יבואו למנה השניה,

הפיקנטית, במועדון הח"ץ. אז למה באים בטענות? חברי הח"ץ אומרים לי: "אל תביא הרצאות", וכאשר אני אומר להם: "אם הביא את הקצין שלך שירצה על בטחון - תבוא?" התשובה: בטח נבוא

ועוד איך!"

מי יעשה?

כאשר אני מסתכל על קציני צבא, בני 23, שאינם מסוגלים להזיז משהו בקבוץ מכאן ועד שם - הנני נדהם לעתים.

כיצד יכולים ללכת כה שלובי זרוע וגלויי תושיה בקרב ובעבקה - אך עם חוסר אונים מדהים בתחום התרבות? חושבני, כי הם יודעים למי ומה לעשות. אחרים לא יעשו לפי טעמם וצרכיהם.

(אלישע שומרון)

(27.9.68)

***** (מדיוני המזכירות): אינפורמציה:.... הננו מטפלים פעמים רבות בבעיות חברתיות, ומנסים לא לתת פומבי להרבה דברים. גם לשיחות הקבוץ מובאים הדברים בצורה מתומצתת ומאופקת. למעשה, אנו מבקשים אישור ואימון השיחה. עלינו למצוא דרך כיצד להביא לידיעת הציבור כל מיני התרחשויות חברתיות.... יש לבקש מהשיחה יפוי כח להסדר ענינים שאין הפומבי יאה להם.....

- ס ו כ ס : 1. תורחב במידת האפשר האינפורמציה בכתב.
2. מדי פעם תימסר בשיחת הקבוץ אינפורמציה חברתית בסעיפים שאין פומביות יתר יאה להם.

ארוחת' הראשונה בחדר האוכל

(מתוך עלון קב' "עופר")

ידעתי על ארוחה זו כמה ימים לפני מועדה. בכלל לא התרגשתי מעצם העובדה. אמנם, אכלתי כבר בחדר האוכל וידעתי את כל הטקס של השלכת כלים והרגשתי את עצמי כבעל נסיון- אך כשצעדנו לכיוון חדר האוכל בקבוצה מלוכדת התחלתי לפחד.

איך יגיבו החברים? בני המוסד?

נכנסנו. אף אחד - וגם אני - לא רצה להיות הנועז שיהיה הראשון. לכך התעכבתי ליד לוח המודעות וקראתי את כל המודעות. הנה אני עומד כבר, ליד הדלת, אך לא, ... מודעה אחת ענינה אותי עוד קצת. ...

את הדחיפה הראשונה נתנה מירה. היא גכנסה פנימה וקראה לנו להכנס אחריה. נכנסנו כשאנו מסתכלים לצדדים, התישבתי ליד אחד השלחנות וניסיתי להעמיד פנים כאילו כלום לא קרה. אפילו אינני זוכר מה אכלתי.

את הכלים השלכנו לכיור לפי כל המצוות. ... הארוחה עברה בשלום.

אכן נגולה מעל לבי !!

(מאיר) כיתה ד'

(4.10.68)

מרכז המשק מוסר: אפשר להגדיר את שנת תשכ"ח כשנה טובה מבחינת הכנסות המשק. ההכנסות גדלו ב-10% לעומת התכנית. הישג זה מתחלק בצורה פחות או יותר אחידה במגזרים השונים של המשק. ....

מטעים: השנה הופיע גורם חדש בשטח המטעים והוא 'מטעי בילו'. סיכומי הבינים מראים, שיש איזון בין ההכנסות וההוצאות.

כרם הליך: עקב בעיות פרסונליות מחד, ורווחיות שולית, מאידך - סוכם לעקור את הכרם.

הצאן: הניב השנה תנובות שיא. .... לא פסקו הלבטים בקשר לגיבוש צוות העובדים. על רקע זה יקויים דיון על עתיד הענף בזמן הקרוב. ....

ובסיום: ברצוני לרשום הערות מספר על מצב העבודה. לדעתי זו אחת המגבלות הרציניות בהתפתחות משקנו. כפי הנראה - אין מה לעשות - פשוט - "מתבגרים". אחת התופעות החמורות בשנה האחרונה היא העובדה, שלמרות תוספת של כ-4000 ימי קיום - לא נוספו כל ימי עבודה בפועל. גידול הסעיפים: גיל, השתלמות ומילואים ספגו כל תוספת לח האדם. זו אחת הסיבות הבולטות אפשרות פיתוח, ובכך - אפשרות הגדלת הכנסות בעתיד הקרוב, וזאת בזמן, שתהליך גידול ההוצאות נמשך בשני משורים: (1) ע"י התרחבות האוכלוסיה (2) ע"י רמת החיים.

(אלי נדיב)

**** ביקור אולפן אקדמאים מאשדוד (הלוי מספר):

עם תום הסיור בקבוץ אומר לי עולה מפולין (סופר וחבר המפלגה הקומוניסטית זה 40 שנה, ומפקד בצבא האדום, לשעבר) : "ניסיתי שם ללמוד סוציאליזם במשך 40 שנה, ולא ידעתי, שלא הרחק ממקומתי מוקם ונבנה סוציאליזם חי".

**** מדו"ח הגזבר: . . . . . סה"כ הרבית במשק טרם ירד. זוהי עובדה מצערת. אמנם, נעצרה הקפיצה של 100,000 ל"י - גידול הוצאות הרבית מדי שנה (שסימלה את השנים תשכ"ו - ז) - אבל טרם הגענו להורדת סה"כ הרבית.

מהן הסיבות לכך? (א) גדל המחזור הכספי, דבר, שאמנם הביא להקטנת היחס מחזור/רבית - אך בכל זאת גרם לגידול מוחלט. (ב) החוב הכללי של המשק הולך וגדל כי אנו ממשיכים לקחת יותר הלוואות מאשר אנו מחזירים.

מרבית הכספים לזמן ארוך ניתנים עכשו לתקופה ממושכת: בין 18 - 20 שנה ובריבית נמוכה יחסית של 8 - 9%. סידור זה מקל על הגזברות ועל עומס התשלומים החדשי והשנתי של החזר הלוואות ויחד עם זה הגדלת החוב מגדיל את סכום הרבית . . . . . הלוואות לשיכון: דומני, שההתייבות הקבוצית מופלית לרעה לעומת ישובים אחרים (גם חקלאיים). בשעה, שלעולה הנקלט במושב, בעיירת פיתוח ובפרבר הערים מוכן שיכון מלא בטרם יבוא ארצה, (והוא משלם שכר דירה סמלי בלבד) - הרי אנו מקבלים הלוואה המכסה 60% מהוצאות הבניה כשנתיים, בערך, לאחר שהעולה נקלט אצלנו . . . . . האם זאת צריכה להיות תרומת התנועה הקבוצית לקליטת העלייה??

(גיורא בן-יהודה)

(11.10)

על נסיון בקבוצות דיון: . . . . . (יש) בקשה הולכת וגוברת ליתר הידברות בין החברים - מכל שכבות הקבוץ. אפשר להרגיש בקשה זו בשיחות עם בעלי תפקידים שונים. שמענו אותה בבירור בפגישות המשותפות, שהתקיימו בין מזכירות הקבוץ, הח"ץ והמוסד, ולבסוף - גם בשיחות הקבוץ על שילוב-דורות. למען האמת - כולם מודים: יש לעשות מאמצים כדי להקשיב יותר וכדי להבין יותר . . . . . הבה ננסה ליצור את ההידברות! נסיון רב אין לי אך בעזרתם של כמה מתנדבים אני מוכן להסתכן ולנסות להתגבר על המשימה. הרעיון הוא פשוט: נקיים קבוצות דיון של כ-20 חברים וחברות מכל הגילים ונתחיל . . . . . לשוחח בינינו . . . . . הרבה "בעיות" וסכנות אורבות לי: האם לא ייפגעו או יעלבו או יכעסו חברים שלא פניתי אליהם? . . . . .

. . . . . האם בכלל בחיים הקבוציים ניתן להתמיד במפעל כזה. אני קורא לחברים להתגבר על כל המכשולים ולתת יד להרפתקה חשובה זו.

(משה דגן)

**** בהודיים: הגענו לתוצאות מן הטובות בארץ: אם מקובל, שלהשגת 1 ק"ג בשר דרושים 4 ק"ג תערובת - די לציין, שאנו משיגים את הקילו הנ"ל מ-3,7 ק"ג תערובת. על כל הודי חוסכים 3 ק"ג תערובת.

(חגי פלג)

(18.10)

**** התקיים דיון בשיחה על מחסן הכל-בו. הו ח ל ט לערוך נסיון של "הגשה עצמית" במחסן מאוחד.

**** בצאן: בסתימה סדרת דיובים על המשך קיום הענף. חברו כאן יחד בעיות פרסונליות ושאלות רווחיות:

- (1) הקשיים להקים צוות יציב ובעל כוונות להתמיד, מבלי לפגוע קשות בענפים אחרים.
- (2) הקטנת שטחי הבעל בהם גדלים גידולים המתאימים למרעה... בוטלה, למעשה האפשרות לצאת למרעה ולאסוף מזון "חינם". על כן ניתן לקיים הענף אצלנו רק על בסיס מזון קבוי ומוגש.

בדיון האחרון בו. המשק עם העובדים סוכם ברור קולות ובצער רב שיש לחסל את הענף

מתוך דו"ח של הבריאות

(למרות העובדה) שהעזרה ההדדית בקבוץ רבה, מסתבר, שהיא לא תמיד מספיקה כדי להוריד מהעול שנופל על משפחתו של החולה. אחת המטרות, שו, הבריאות צריכה להעמיד לעצמה היא לחפש דרך איך לעזור באופן רציני למשפחתו של החולה. לדוגמה: כאשר חבר שוכב בבית החולים אנחנו לא חוסכים לא בהוצאות כספיות ולא בימי עבודה כדי לדאוג לחולה ומשפחתו. ובכל זאת, ההוצאות הן לא תמיד לשביעות רצונם של המקורבים....

..... החברה הקבוצית יכולה לעזור לחבר בשעת מצוקתו. ראשית - ע"י הידברות, הבנה והקשבה לחבר; להקל עליו כאשר הוא פונה למוסד או לועדה. לא להיכנס לבשמתו ב"קטנות".....

..... אם יש תיאום בין כל הועדות - הן עומדות לעזרת החבר, משפרות את הרגשתו ומביאות אותו לרווחה חברתית, שהיא אחד היסודות של הבריאות. הרבה חברים בריאים ומרוצים - זוהי חברה בריאה! ולזה כולנו שואפים.

(רעיה בן בטט)

(8.11 "במפעל")

"המפעל המאושר" ומכונת היציקה: האישור בכתב הגיע. לא התכדינו והערכתנו ביחס לאובייקטים, שיחול עליהם מענק - האחמחה. כמוכן, יש סיכוי סביר, שנוכל לכלול במסגרת הזאת את מכונת היציקה המופיעה בתכנית ההשקעות, שהגשנו לו. המשק וטרם אושרה.....

(אריה גילת)

**** 25 שנה ל"אמן"! בינואר 1944 הגיעה המחרטה הראשונה שלנו לסככת המסגריה בראשון לציון. המכונה היא היתה הגרעין ממנו התפתח המפעל כולו. כהנהלה הוחלט לציין את התאריך במסיבה שתהלוך את המאורע, שהיה לו השפעה מכרעת על התפתחות הקבוץ.

(15.11)

**** ב-20.11. יתקיים דיון בחוגי בית על עתיד המוסד החינוכי בחצור. (דיון בחוגי בית ישמש הכנה ופתיחה לשיחת הקבוץ בה נצטרך להכריע בענין.

**** בשיחה אושרו השקעות בצאן. (לאחר שבדיון חוזר הוחלט לא לחסל את הענף).

**** פריסרת שלום מארצות הצפון: (קטעי מכתבים מה"שוויצריה")

..... מה נשמע בחצור ? אני מתגעגעת נורא וקשה לי להתרגל שוב לחיים בשוויצריה. מזג האויר לרוב גשום וקריר ולגמרי לא נעים. בסוף השבוע נפגשה קבוצת "יוצאי חצור" בלוגנו וחדשנו הרבה זכרונות מהתקופה היפה בקבוץ ..... שלום, שלום,

אורסולה

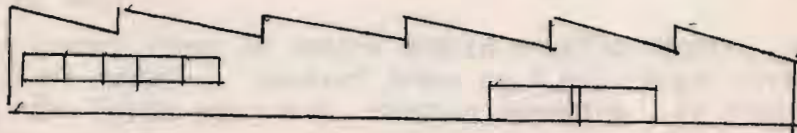
..... גום א' בבקר, שעה שאנשים הגונים מתפללים בכנסיה אני יושבת בחדרי וחושבת עליכם ועל ישראל.

איזה עם אתם ; ובעל איזה עבר ;

את אמרת פעם: "אילו יכולתי לבחור - לא הייתי נולדת כיהודיה, אינני יודעת אם זה היה ברצינות, אך נדמה לי, שאתם יכולים להיות גאים, למרות כל המאבק - או אולי דוקא בגללו - זאת צריכה להיות הרגשה נהדרת להשתייך לעם כזה. למרות כל חוסר השלום,

שלום, שלום ;

רות

(29.11)

(" במפעל")

שיטת הניהול הפיננסי במפעל כמו שלנו היא, מבחינות רבות, יוצאת דופן ובלתי מקובלת. לא פעם ליונו אותנו ספקות בנכונות הדרך הזאת, כי האחריות מפוצלת בין המפעל וגזבר הקבוץ : המפעל קונה - הגזבר משלם. מרכז החוץ (של המפעל) חותם על שטרות - הגזבר פורע אותם. המפעל עושה תכניות ומשקיע - הגזבר דואג להלוואות.

במבנה ארגוני כזה יש סכנה, שמצד אחד - תהיה לאנשי המפעל תלישות מסויימת מהמציאות הקשה של המשק וחוסר הערכה מספקת של המחסור בהון. מצד שני עלולה להיות אי הערכה מספקת לצרכי ההשקעות של המפעל או אי התחשבות מספקת בצורך להכין מלאי של חמרי גלם ולבצע קניות מרוכזות.

מלבד זה יש סכנה, שתהיינה הרבה אי-הבנות בכל הניהול המסחרי של המפעל כי הצורה הארגונית שלנו דורשת שיתוף פעולה הדוק עם הגזבר. לעומת זה - אם הדבר מצליח יש לשיטה שלנו הרבה צדדים חיוביים בשביל הניהול המשקי והכספי של הקבוץ. היא מאפשרת תמרון פיננסי רב יותר, ניצול אפשרויות אשראי מרוכז והיא מונעת כפילות בניהול ופיקוח הדדי.

(אריה גילת)

**** התקיים דיון על השימוש בכלי רכב ממונעים, אשר התקינו להם חברים מכלים שיצאו משימוש. הוחלט לפעול במגמה לחסל את התופעה הזו בקבוצנו.

**** דב העלה את הבעיה של הפרעות בשיחת הקבוצ, הוצעו כמה הצעות ארגוניות לשיפור המצב אך טוכם, קודם כל, לפנות למצפון החברים ולבקש מהם יותר התאפקות. צויין, שהבעיה קשורה בשינויים שחלו במספר ובהרכב חברי הקבוצ-דבר שיחייב, אולי, יתר אינפורמציה מוקדמת בכתב.

מוסד מקומי - מוסד איזורי

(לקט דברים שנאמרו בחוגי בית) :-

..... עקרונית, מוסד איזורי הוא טוב אך זה אומר : השקעות, מבנים, נסיעות, וכו'. ומה יהיה על כל מה שכבר השקענו? (המשקיסט)

..... לי זכור המוסד האיזורי כדבר לא חיובי. צריך למצוא את הפתרונות לבעיה בבית. (סוף סוף פוגשים חברי הח"ץ) : יש מוסדות איזוריים, שלאחר סיום המוסד לא רוצים הצעירים לראות אחד את השני .....

..... מוסד איזורי ירחיב את המסגרת מבחינה לימודית וחברתית - מסכמת דבריה צעירה בעלת עבר מוסדי מקומי - ומוסיפה הרהור בקול רם : "אינני יודעת את הייתי מוכנה להוציא את ילדי (כאשר ואם יהיו) מהמסגרת המשפחתית. לו היחה אפשרות - הייתי בוחרת בבית-ספר יום-יום....."

..... בוגר מוסד איזורי פותח : "האידיאל הוא בי"ס איזורי יומי, שבו הבסיס הוא הלימודים וחוזרים יום-יום הביתה....."

..... אב בעל נסיון מקומי ואיזורי אומר : "אני יודע כמה טוב להורים כאשר הילדים בבית - אך כשאני מהרהר מה טוב לילדים - הרי עדיפה חברה גדולה ומגוונת. הדאגה לשלומם מובנת לי אך אינה לגמרי מוצדקת.

(בחוגי הבית היה צפוף וסוער אך ברובם חסר מאד "פרט קטן" והוא ה"תוצרים" עצמם: צעירי הח"ץ. וחבל, כי במקום שנוכחו היה הדיון יותר ער ומגוון.....)

(29.11.68)

במשק הילדים : העובר ליד משק הילדים בודאי מתרשם מעבודת הבנייה והשיפורים הנעשית בו בימים אלה. אכן, בשנת ה-18 לקיומו זכה משק הילדים, שאותם מבנים ארעיים שנבנו ע"י ילדי "חרמש", "אילה" ו"שבוליס" יוחלפו במבני קבע יציבים, (jil)

**** מסיבת המוסד : בצליל, תמונה ומילה הופיע לפנינו ה"מוסד שלנו". בשירה, על טהרת היצירה העצמית - היתה הפתעה נעימה מרמת הכצוע, ומהשקופיות הנאות שלו ע"י תמליל, שנערך והוגש בטוב טעם. אחרי ערב כזה לא מפליא, שכאילו מאליה עלתה השאלה : האם מסיבה זו אורגנה ע"י אוהדי "מוסד בבית" כדי לשמש תעמולה לעמדתם ?

(6,12)

(בעקבות חוגי הבית על המוסד) : השתתפו למעלה ממאה חברים ורובם הביעו את דעתם .....
..... בסופו של דיון מעטים בלבד העדיפו את הפתרון של מוסד איזורי בתנאים שלנו.
לעומת אלטרנטיבה זו העלו חברים שונים את האפשרות של שליחת הבנים מכיתה ט' ומעלה
ללמוד בבית יום. בהקשר לכך הופיעו הצעות שונות שלא בוררו די צרכן.
ס ו כ ס : כי בשלב זה עלינו להעלות רק את שתי האפשרויות : מוסד איזורי או מקומי.

ראשית עלינו לבחון בשיחה אם אמנם הפתרון של מוסד איזורי יורד מהפרק. במקרה כזה חשוב,
שנבהיר לעצמנו כיצד אנו יכולים לשפר את המוסד המקומי ולהרחיב את מסגרתו .....

***** בדיון בשיחת הקבוץ על נוהג ונוהל בעבודה סוכס :- (אלה הררי)
יום העבודה בקבוץ הוא בן 8 שעות ויכול להיות מורכב מ-7 שעות עבודה ו-1 שעת גיל, או
מ-4 שעות עבודה ו-4 שעות אמהות, וכו'.

חג הילולת היום - זואה סה

בית ראשון היית בגבעת חצור.

יפה היית : מרווח, משוכלל ונאה לעומת צריפי המגורים, האהלים וסוכות הקש .....

התגאינו בך ! ! ובמהרה נמלאת תינוקות לרוב.

נהיה צפוף בבית וגם חם היה - אך טוב היה בו עד מאד .....

חוויות אמהות ואבהות מסעירות ומרגשות עברו תחת קורה גגך ונאמר בפשטות : אהבנו אותך!
את נוהגין כבדנו - מי מתוך הזדהות פנימית ומי - מתוך קבלת מרות. אך כולנו היינו
שותפים להרגשה המופלאה, שיש על מי לסמוך בבית הזה, ...

ולבית החדש - ברכה :

יפה אתה ! מרווח, משוכלל ונאה !

הייה גם אתה חם ונעים, משכן בטוח לדורות הבאים.

יהודית

(27.12)

הגיעה השבוע קבוצה של 24 סטודנטים מאוסטרליה. הקבוצה תשהה כאן כשבועיים. הם
יעבדו בקטיף וב'אמן' ובערבים יבלו עם החטיבה הצעירה. באחל להם שהות נעימה, אשר תתרום
גם להגברת הבנתם בעניני הארץ והעם.

*****

הטלויזיה: בינתיים, ערבי הטלויזיה הפכו מהנאה לסבל. מכשיר אחד (אפילו אם גדול,
כמו שיש לנו) איננו יכול לספק יותר מאשר 50 איש. במועדון הח"ץ אין גם ריהוט מתאים
וחברים רבים צופים בעמידה .... הבעיה היא איננה עוד מכשירים אלא עוד מקומות, כי
טלויזיה בעזרה (של חדר האוכל) תחסל את המוסד הזה כפינת קריאה, והכיבוד המוגש שם
יפריע לטלויזיה .....

(אלישע שומרון)

טלויזיה
מאירי
בבית
התינוקות

יעל
אמבל
בבית
התינוקות

**** רבה היתה ההפתעה במסיבת החנוכה על הופעתם המלוטשת של כתיסר חברי הח"ץ על מלוויהם (קלרינט, אקורדיון ותוף). זה זמן רב למדי, שלא זכה הקבוצה לחזות ביצירה תרבותית-תוצרת בית - כה נאה. ה הפעה הצטיינה בנקיון בצוע, טעם טוב וחן. .... נשאלת השאלה: לאן פני הלהקה? האם לכרוך "פזמונאי" עם חומר מקורי על נושאים הקרובים לנו, או שמא לרפרטואר פולקלורי כללי וישראלי אקטואלי?

(רוחמה)

מתוך עלון המוסד

(15.1.68)

כידוע עלתה ההצעה להצטרף למוסד האיזורי "צפית". נשאלת השאלה: מה הם החסרונות והיתרונות של מוסד מקומי?

חסרונות: הם חברתיים, בעיקר. החברה המצומצמת במאסה לפעמים. במסיבות רואים תמיד את אותם חברה' באותו סוג של הופעות - ומצב דומה בשיחות, כשמתרגלים לשמוע חברה' מסויימים המדברים בקביעות. .... הנטל של המוסד נופל על מעט אנשים, יחסית. .... חלוקה לבודגרים וצעירים היא טבעית - אך במוסד קטן אינה מתאפשרת. .... ההתפתחות האינדיבידואלית של כל אחד בחוגים מצומצמת יותר משום שלפעמים מוגבל מספר הנערים הרוצה בחוג מסויים.

יתרונות: יש יותר אפשרות לעשות הכרה אישית עם כל אחד במוסד וזה יוצר קשר יותר חזק בין החברה', ובכלל, גם הקשר בין הבודגרים לצעירים יותר הדוק. + יש יותר קשר עם הקבוצה (וזו לדעתי חשוב מאד) ועם ההורים (יותר נעים).

נכון שמוסד רק עם 3 קבוצות (אפילו עם כל היתרונות הנ"ל) הוא קטן מדי והחברה בו מצומצמת מדי. יתכן, שהברירה ההגיונית היא להצטרף למוסד "צפית", אולם באופן אישי לא הייתי רוצה בזה. כידוע, לא עומדים התנועה וסגנון החיים בצפית במקום הראוי להם או לפחות במקום שהם עומדים אצלנו. אינני יודעת אם כדאי לוותר על ההישג של מוסדנו למען חברה רחבה יותר. (ומחוץ לזה - בסוד - תמיד יותר נעים בבית). ועוד דבר, נדמה לי, שקיום המוסד בשנה הבאה תלוי מאד בנו: אם נעשה מאמץ ונפעיל את כל יכולתנו ורצוננו - הרי שנוכל לקיים מוסד כזה.

(אסנת, מעיך' - י')

.... ומה אומר אחיה מיכה (בכתה יב')

.... בתוך סבך הדיונים והבירורים נוכחו, בעצם, שהמדובר הוא באנשים חיים (כלומר, אנו, המוסדניקים) ואפשר לכל הפחות לשאול לדעתם. מכיון, שלא נעשה הדבר בצורה רשמית - מצאנו לנכון להביא סקירה מהדעות הרווחות במוסד:

מריט (מעין) מוסד אזורי מעניק אפשרות התפתחות גדולה יותר הן בשטח האישי והן בלימודים, מגדיל את חברת הנעורים, מוסיף אפשרות של חלוקה לגופים. נוסף על כך - אי אפשר להמשיך במוסד עם שלוש קבוצות, ובכלל, מתחשק לי (מוסד אזורי) למרות הצדדים השליילים.

אבנר (מעין) בעד מוסד איזורי : (1) חברה עשירה (2) אפשרויות בלימודים (3) פיתוח הפרט.

אדי (שחף) חוזר על הסיבות הנ"ל ומוסיף, שאיך הוא מעוניין ללכת ל"כפר", אך מכיוון שאיך אפשרות אחרת - הוא בוחר בזאת.

רמי (עופר) לא אכפת לי איפה יהיה המוסד, ובכלל, מוסד איזורי הוא יותר נעים. כדי לאזן את הדברים נביא גם דעות של שוללים :-

בועז (מעין) : איך סיבה לפרק מוסד, שמוכיח את עצמו שהוא טוב. יהיה זה שטות לנטוש את כל מה שמאפיין את המוסד שלנו ודברים שנכנסו כבר למסורת. נוסף על כך ה"תוצר" (המוסדניק לאחר כל תהליכי הייצור) במוסד גדול שונה מזה שבמוסד המקומי. גם כרוכות בכל העניין הוצאות כספיות גדולות, כך שאיך זה מתשלם ...

עודד (איל) : מוסד מקומי יותר קרוב לקבוץ ולדעתי - עדיף מוסד מצומצם.

אראלה (איל) : נגד מוסד איזורי ובעיקר נגד הצטרפות ל"צפית", ששם מצב החברה והתנועה זרוד.

רונית (איל) : עקרונית בעד מוסד איזורי .... אך במצב שלנו נגד הצטרפות ל"צפית" משום, שהם שונים מאתנו ואיך מכנה משותף, שיקשר בינינו.

..... היתרונות או החסרונות התיאורטיים הם המכתיבים את המציאות, אלא שהמציאות היא המאשרת או הפט' לת אותם. המציאות, כידוע, אינה מושפעת מניתוחים שכליים בלבד ; היא מושפעת גם מרגשותיהם של בני אדם וממצבים ספציפיים של פרט וחברה .....

המחייבים מוסד איזורי סבורים כי מוסד כזה מעניק אפשרויות חברתיות נרחבות - אולם בדף מודפס, שהוצא ב"צפית" לאחר חוגי דיון שנערכו שם במטרה לשפר את המצב - כתוב : "הבעיה ? חוג פעילות מצומצם, עומס רב מדי, חוסר שיתוף פעולה ביך הקבוצות, חוסר אחריות אישית למתרחש, אי אכפתיות". ועוד נאמר שם : "אי אפשר להסתפק רק בלימודים, יש צורך בחי חברת לפיתוח האישיות, גוון בחי יום יום והכנה לחי קבוצה...". הוא אשר אמרנו : לא מספר האפשרויות התיאורטיות קובע אלא ישומן של האפשרויות למציאות.

(מיכה - שחף - יב')

(3.1.69)

***** סוכם ברוב של 103 קולות להמשיך ולקיים את המוסד החיבוכי בבית !!
..... בשתי שיחות הראשונות הדעות היו שקולות ולא היתה כל ודאות מה תהיה ההכרעה. לאור האכזבות שבאו לידל ביטוי והבקורת שהושמעה בשנים האחרונות על המוסד קשה היה לשער שאכן כאלה יהיו תוצאות ההצבעה. כאמור - בעד ההמשך בחצור הצביעו 103 ובעד הצטרפות לכפר מבחם הצביעו 12 בלבד ..... השתתפות כזו בשיחות, ים גזה של ידיים מורמות טרם ראיתי בשיחות שלנו. סימן שהעניין קרוב ללב כולם .....

..... אני סבורה, שהבירור בעיקרו בסוב מסביב לבקודה : מה טוב יותר לבנינו. אמנם, היו חברים שדרשו לא להתעלם מהעובדה, ש"איננו רוטשילדים" - ואין ספק, שהשיקול הכלכלי קבע במשהו בהכרעת החברים. עם זאת בא לידי ביטוי רב הצורך בהעלאת רמת החינוך במוסד, תרתי משמע.

בשולי הדיון עלו הרהורים וערעורים של חברים על הדרך החיבוכית שלנו ועל ההנחה, שדור ממשיכים לקבוצ יש לחנך בקבוצ. יש בהחלט מקום לבחינה מחודשת של חינוך לערכים ושל יסודות החינוך המשותף בכלל.....

(אלה הררי)

(10,1)

***** לפני כחצי שנה התקבצו מקני התנועה ברחובות, ת"א ואשרוד כ-30 בנות ובנים של גרעין "מיצד" בחצור. .... טרם הכירו אחד את השני ורחוקים היו מחיל צותא ומחיי עבודה בקבוצ. במשך שהותם פה אט-אט התגבש הגוף תוך לבטים, חיפושים וריכוחים. עזבו מספר חברים ולעומתם הצטרפו חדשים. התאקלמו בנוף חצור וגם נוצרו קשרים עם קבוצ שדה-יואב הבית המיועד שלהם.

עם יציאתם הקרובה של הבנים לנח"ל נברכם בדרכם : היו חיילים טובים, שמרו על מסגרת הגרעין ועל קשריכם עם ביתכם לעתיד.....

***** השווייצרים יגיעו : בסוף ינואר בקבל קבוצה של 12 שתשהה פה 3 חדשים באותם התנאים כמו הקבוצה הקודמת.....

***** גדר הבטחון : .... הג"א מעוניינת, שסביב כל קבוצ תהיה גדר כדי לסייע להגברת הבטחון, בזכות שכנינו ממזרח קבוצנו הוא בין הראשונים שזכו לבצוע הגדר. החמרים - על חשבון הצבא; העבודה - על חשבוננו, הגדר תקיף את הקבוצ כולו ויותקנו בה 4 שערים.....

***** טלויזיה : .... סוכס : (א) המכשיר הקיים ישאר במועדון הח"ץ ויעמוד לרשותם. (ב) הקבוצ ירכוש מכשיר נוסף אשר יותקן במקלט מול חדר האוכל. המקלט יצוייד בכסאות וועדת התרבות תהיה אחראית להפעלת המכשיר ולהחזקת המקום.

שלה"ב של שחף (יב) בעיר

..... קח אותם כמו שהם עם כל מה שנתת להם, עם הויכוחים האידיאולוגיים בפעולות התנועה, עם התיאוריות של שיעורי ההומניסטיקה והכלכלה, עם קצת טעם של יום עבודה בקבוצ - ושתול אותם לשבוע בבתי חרושת בעיר הגדולה :

שאלנו : מה היתה התגלית האישית שלך בשבוע זה ?

"היחס של הפועלים לעבודה. עדיף לעבוד 10 שעות בקבוצ מאשר 8 שעות שם."

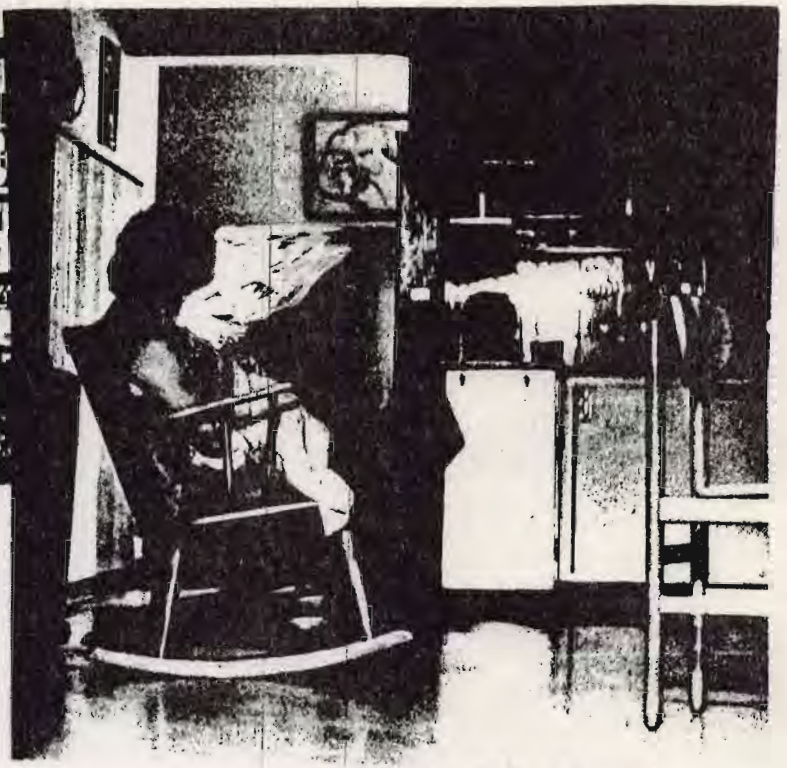
***** "נעשינו אוהדי קבוצ".

***** "אין להם בכלל תודעה פועלית. הם באים לעבודה עם מיטב הבגדים ומחליפים בעבודה. הם אינם מוכנים להיראות כפועלים....."

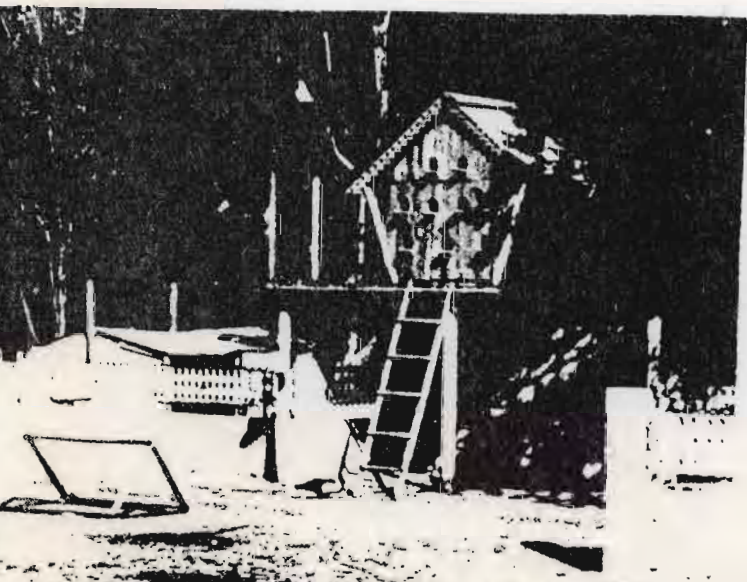
***** "אם הידום הינת נקלעת לעיר - את עם כל מה שהחינוך בקבוצ עשה לך - הינת מסתדרת ?

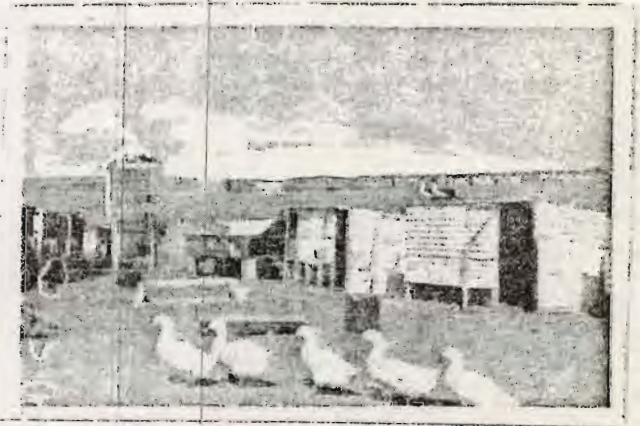
מטקו חזטו! כל-בו"

בבית התיטקות

מטק היולדים - לאתר שפוע

מטק היולדים - בשנות ה-50

**** "היגיתי מסתדרת ואפילו מוכנה לעבוד בביח"ר לשם פרנסה .... ישלנו חיגוך לעבודה, היו מקבלים אותנו בכל מקום .... מבחינה חברתית - הבחורה היחידה שמצאתי אתה משהו משותף היתה בחורה שהתכוונה ללכת לגרעיץ. יתר הבנות ידעו רק על תסרוקות ובחורים".

**** "היינו מתרגלים: מבחינת מה שיש לי ומה שאני מחונך אליו כבר אינני תמים והייתי מסתדר (זאת רכשתי מנסיוני באשדוד)".

**** "הסתבר לי שאיך לנו מכנה משותף עם הפועלים. זה מתבטא בדעות, וגישה והכרה פוליטית. הם יודעים לעמוד על התביעות המקצועיות שלהם אבל כל אחד היה בורח מהעבודה הזאת ברגע שיוכל".

???? ספרו מקרים מעניינים שקרו לכם:

**** "המפגש עם הזונות ביפו. רק ירדנו מהאוטובוס התנפלו עלינו ילדים בני 13 והציעו לנו להובילנו .... באותו סיור חלפו על פנינו שתי נערות והפטירו, "איזה מותקים", "היג בוא הנה"; .... שתיהן לומדות בכיתה י' והתגלו כבנות בסדר גמור...."

**** " הפועלים לא מתקלחים אחרי העבודה אלא לובשים בגדים נקיים (אפילו עניבה) וכך יוצאים מהמפעל. הם לא הביגו איך אנחנו באים באוטובוס בבגדי עבודה".

קבוצניק בעיר: "הדבר הכי מצחיק זה איך שאנו נוסעים באוטובוס: חרדים איפה לרדת ובאיזה אוטובוס לנסוע. .... בעיר אפשר להכיר בקלות בחוש העדר של הקבוצניקים! לכל מקום צריכים ללכת בחבורה ואין עצמאות.... כל הזמן צריך ללכת עם ארנק ביד, ובאיזה מהירות השטרות מתנדפות מתוכו;"

(ראיינה : נורית שומרון)

ה.כל-בו' התחדש

(17.1)

**** בעוד כשבועיים יעבור מחסן הכל-בו למשכנו החדש באסם ....

- (1) כל חבר יוכל לקבל את המצרכים שלו במשך כל החודש בשעות שנקבעו לכך.
- (2) אפשר יהיה לקבל מצרכים מעל למכסה הנקודות המוקצבות והם ירשמו על חשבון התקציב האישי.
- (3) אפשר לבחור את המצרכים הרצויים - כי הם יהיו מוצגים על המדפים, כשמחירם ומספר הנקודות רשום עליהם.

(מחל ברין)

גם המחסן הכללי עבר למשכנו החדש באסם.

ב) שאלות הלבשה

..... בזמן האחרון עדות אנו לתופעה הולכת וגוברת של רכישת פריטי הלבשה עליונה באופן פרטי. תופעה זו חורגת מהחלטות הקבוץ האומרת: במידה ומקבלים מתנה - על החברה/ה להביא זאת לידיעת המחסנאיות ..... אני כמחסנאית אינני מסוגלת במצב זה לפקח על קיום החלטות הקבוץ ואני סבורה שאף אין זה מתפקידי. בשלב זה כל נסיון מצד המחסנאיות להתערב בענינים אלה יביא בעקבותיו לתוצאות שליליות בלבד. המוסד המבצע את החלטות הקבוץ בתחום זה צריכה להיות ו. החברים.....

..... הרצון לרכוש פריט נוסף למלחחה קיים אצל רוב החברות, ותיקות כצעירות. לדעתי - אין כל קשר בין רצון זה לבין כמות הבגדים שהחברות מקבלות באמצעות הקומונה..... החברות הותיקות הצליחו במשך כל השנים להתגבר על רצון זה מתוך הכרה וידיעה, שרכישה פרטית איננה הזלמת את סגנון החיים שלנו ונוגדת את עקרונות השיתוף. אין ספק, שלפחות לחלק מהחברות היה זה מאמץ קשה.

כנות הח"ץ משקיפות על בעיות אלה בצורה שונה. לדעתן - אין ליחס משקל כל כך כבד לקניית חולצה או סוודרון באופן פרטי. אין קביה מסוג זה שונה בעיניהן מקניית אגרסל, תקליט או פריט אחר מסוג זה.

ו. החברים קיימה שתי פגישות עם המחסנאיות, אליהן הוזמנה גם ו. השיתוף. במהלך הברור באו לידי ביטוי עמדות שונות וקיצוניות. בסיכום גובשה הצעה שתובא למזכירות לברור נוסף. בסופו של דבר תצטרך שיחת הקבוץ להכריע בנושא זה ורצוי, שתהיה השתתפות פעילה של חברים מכל השכבות, כדי שתשתקף בה הדעה האמיתית של הקבוץ.

(עליזה שפי)

(24.1)

**** החל דיון כשיחת הקבוץ בשאלה: האם להעלות את רמת הדיון בבתי החברים הותיקים ע"י שיפוץ או לבנות עבורם בתים חדשים ברמת הבנייה הנוכחית. הדיון טרם סוכם.

(24.1)

דברים במסיבת פרידה מגרעין "טיצד"

בוצננו להפריד רשמית מהמשק תוך עריכת חשבון נפש קצר. ראשית: תודה על שהואלתם לקבל תחת חסותכם גרעין כשלנו ..... שנית - תודה לעובדי הענפים, שהקנו הכשרה חקלאית לגרעין על הצד הטוב ביותר ..... תודה גם לעובדי "אמץ", שהורונו ש-8 שעות עבודה הן 8 שעות. אי לכך - הפסקת 10 נמשכת 7 דקות וזרוחת צהרים - 6 דקות. לעומת זאת לא ראינו בעין יפה את נעילת הטרקטורים ..... תודות לעובדות מטבח הילדים, שדאגו למלא את המקרר בכל טוב..... אנו מודים לחברי הקבוץ בכלל, שנהגו בנו בסלחנות ובהבנה, פחות או יותר, ולהורינו המאמצים, בפרט, שדאגו לתת לנו כאן הרגשת בית.

בית התינוקות

(מתוך "על התל" המוקדש כולו לנושא זה)

שולמית מאירי: .... אכן, זה שינוי גדול. עלינו ברמת הדיור ובכל זאת מוצאים לנכון הרבה חברים לציין את אופרתו הטובה של בית התינוקות הישן - ואמנם זכור הוא לטוב. אולם השינוי היה הכרחי: יצאנו מצפיפות, שהיתה מעבר למותר. כאן מרחב, יפה, גדול. והנה לפתע לא מרגישים את האנשים המסתובבים בבית. "כאילו" אין תינוקות בוכים בכלל. .... יש כאן הרבה פינות וכל העיסוקים מתחלקים ביניהן. יש לי הרושם שתכנית זו עונה על דרישות הילד והאם כמעט במלואן ואני רואה כבר בעיני רוחי את המעבר הרצוף והחלק לגיל המעבר, של הגמולים, לזחילה למרפסת הצמודה לכל חדר שינה. חדר האמהות: הישג שאין דומה לו: אם שבאה בגשם שוטף, ילדה עדין ישן, והנה מצאה פִּיכָת חמד רוגעת בכדי להרגע, לנוח ולחכות שיפקח עיניו. אני הייתי מאושרת מזה. עדין אי אפשר לסכם אם המעבר הוא מושלם - קשה עדיין לעכל זאת. ....

לילי פורת: דוקא מנקודת ראות של סבתא רצוני להגיד, שבבית הישן היה לי קשה לבלוע את הצפיפות - למרות העובדה שהוא דוקא הבית שלי, של ילדי. בכל מקום שעמדתי בזמן האחרון - כאילו הפרעתי למישהו. לכאן אני באה כל יום בהרגשת נעימות, ואכן, הרוח המסורתית של הבית הישן עברה גם הנה (למרות חששותי מן הפאר והחדש. ....)

יעל ארבל: אני אישית העמדתי את עצמי במבחן כאשר עמדתי לקבל את הבנות והבנים כהורים בבית התינוקות. התרגשתי כאשר ידעתי לקראת מה אני הולכת. אני ראיתי והרגשתי שגם טוב להם ואני יכולה למצוא שפה משותפת עם האמהות, אותן שהיו תינוקות שגדלתי. הן הרגישו די נוח. .... אם כי השינוי והשונות בין האמהות של אז ואלה של היום הורגשה כחדה ביותר. היום - הן ספונטניות, יותר פתוחות, מבטאות יותר את רגשותיהן. אנחנו התאמנו את עצמנו. ....

תבענו מעצמנו הרבה: לחיות בסדר עם התקן, הנוהל והנוהג - גם אם היד היתה קשה ומחוספסת, לעתים, בניגוד לכל מה שאנחנו יכולים להעלות על דעתנו היום. ....

אבל ^ההזדגנו עם עקרונות החינוך הללו. חשתי בשוני (עכשו) וראיתי את החינוך. ....

.... זה עשרות שנים, שאני באה לבית היולדות לקבל את תינוקותיהן הכיתה ותמיד היה הדבר הראשון והחגיגי - שהאמהות העבירו לידי את התינוק, שאני אקח אותם. והנה כאן - בפעם הראשונה חותי דבר שונה לחלוטין: ברגע, שהוצאתי את התינוק מחדר היונקים שמעתי את האם אומרת: "תני לי אותו!" נתתי, והרגשתי את השוני במהות החוויה - שאני לא אקח לה את הילד. וכשהבנתי זאת הדריכה אותי הבנה זו בכל התנהגותי כעתיד בבית התינוקות. הבינתי, שהן נזקקות להרגשה של "שלי", שהמטפלת אינה "גוזלת" מהן את האפשרות להכריע. ....

שולמית: החינוך המשותף טוב לקבוץ. הוא מתאים לצורת החיים שלנו. תשבת על כך הרבה. .... (אך) לא נוכל לסבול את הסתירה שבין רמת הדיור של החברים והילדים.

הנה התחלנו לישוב סתירה זו בבניית בית התינוקות החדש וזאת בהיה חיבים לעשות ביטוי בתי הילדים, אחרת לא יוכל הקבוץ להיות קבוץ. ....

יעל: האם זה טוב לתינוק? אני מזדהה עם דברי שולמית שלתינוק טוב כשלהזויים טוב ושלמים עם דרך החיים שלהם. .... אני חושבת, שבדפוסים אליהם הגיע כיום החינוך המשותף, בדמה לי, שאין בעולם אם היכולה לתת לתינוק כל כך הרבה, תוך שקט וללא דאגה - כמו שזה ניתן היום אצלנו. למעשה - הסיפול בידי האם - עד גיל שנה וחצי האם היא הדמות הדומיננטית בשבילו. זמן זה ביתן לאם לביסוס יחסיה עם ילדה. .... ועם כל זה - בהדרכתה של מטפלת מנוסה, בעלת ידע מקצועי, בתנאים נאותים וכלי הלחצים והתעיות המופיעים לעתים קרובות במשפחה - הרי בית התינוקות מנטרל את כל הקשיים ויוצר את הסביבה ההולמת לצרכיו: פיתוח הקשר הבסיסי של יחסי אב/תינוק. ....

עלי יומן

(מאי 1947)

..... היוס קבל השמנצ'יק שלנו מיטה. טשונה - בארגז נראה לי הרבה יותר "בן אדם". במיטה - ממש הולך לאיבוד ..... היוס קבל מקלחת קרה ראשונה, ופלא - לא הגיב בכלל ..... אך ..... לי נהיה קר ! אבל הייתי כבר שמחה לנגב ולשפשף את גופי האדום - מסכן ! ד. צוחק עלי אבל לא מוכן להכניס אותי מתחת לברז - רק נרתן הרבה עצות. ופה מבטה של יעל בהחלט עוזר לי .....

(אביב 1963)

..... הרגשתי, שאת סומכת עלי והדבר עזר הרבה להפיג את רגש אי הבטחון. יחד עם זאת חשתי היטב בתשומת הלב שהקדשה לבתי וגם לי. בסופו של דבר אין דבר חשוב יותר לעצמי אם "צעירה" מאשר הרגשת הבטחון, שילדה במצא בידים טובות, גם כשהוא לא על ידה ..... ואני עוד זוכרת את ה"גמילה" שלי ..... כבר לא אני ובתי במרכז העניינים ..... כמוכן, שהבנתי וגם "סלחתי" אך התגובה הראשונה שלי זכורה לי היטב ..... השלמתי עם ה"גידוש מגן העדן", כלומר - המעבר לאגף השני .....

שיחה אם אם צעירה (ביני זרח):

לפני שהצטרפתי לקבוצת חשבותי על החינוך המשותף ובאופן תיאורתי יכולתי להסכים לזה. אבל מאד חששתי, שבאופן מעשי יהיו לי קשיים רבים. ראיתי שזה דבר שיכול להיות טוב מאוד. יש ילדים, שבשבילם זה נהדר, ויש להיפך ..... לא הייתי כל כך סנטימנטלית לגבי ילדי ולא חשבותי על הגורם של מספר שעות מוגבל לפגישה עם הילד. אף פעם לא ראיתי את החינוך המשותף כ"מסירת הילד לידים זרות". הרגשתי היטב שזה הבית של הילד ושלי, כי בקבוצת הבית הוא לא רק החדר - וחשבותי שכך יהיה גם בשבילו - במקרה הטוב, ובמקרה הרע - אם לא תהיה לי הרגשה בית אני אסבול וגם הילד יסבול. החשש הכי גדול היה סמוך ללידה כשבקרתי בבית התינוקות. הרגשתי שם זרה ולא יכולתי לתאר את עצמי שם.

לאחר הלידה הרגשתי אחרת לגמרי - עם בטחון, שאני חוזרת למקום ששם יהיה לי את מי לשאול. כשראיתי את התינוק והרגשתי כמה הוא תלוי בי חששתי, שלבד לא אדע לטפל בו ושמחתי שיהיה מי שיעזור לי. קבלת הפנים היתה כל כך יפה. זו היתה תקופה קשה (מולחמה). היו הרבה חששות אחרים ואף פעם לא קרה, שהתעוררתי בבהלה שמא קורה משהו לתינוק, ושאינן מי שיטפל בו. תמיד היתה לי ההרגשה שהוא הבן שלי, שאני הקובעת לגביו ושהמטפלות מתחשבות בי.

קבוצת ההורים זה אחד הדברים הקובעים ביותר עבורי. ההתחשבות והרגשת החום תלויה ביחס ההורים - ובשבילי הוא היה חיובי מאוד. זה עזר בכלל לקליטה שלי : מצאתי דבר משותף עם עוד אנשים בקבוצה. זוהי תקופת מאד רגישה וחשוב שיש אנשים הרואים את הקבוצה ולא רק איש, איש את ילדו. וכן לא הרגשתי כאילו אני מאבדת משהו, אלא להיפך : בשכרת מכך שיש לי יחס נוסף לעוד ילדים. בגלל התקופה הסוערת אני מעריכה עוד יותר את השקט והשלווה שהיו מסביבי. הרבה דברים היו מאד טבעיים. אנשים חשו מתי אפשר להתלונן ומתי יש לשתוק בענייני הבגדים והאוכל. מעולם לא קרה שהורה ידאג רק לילדו. תמיד דאגו לקבוצה, ומזה למדתי גם אני איך להתיחס. ע"י התנהגותם של האחרים והגובותיהם למדתי והייתי יותר שקטה .....

באופן טבעי אינני אומרת, כשמתעורבים בענייני אבל כאן הרגשתי, שאם העירו לי - היה זה מתוך דאגה לילד שלי ולא סתם מתוך רצון להתערב ..... היתה אנונימיות חברתית בין ההורים : ישכנו אחרי ההשכבה ודברנו בינינו, למרות שלא היינו ידידים אישיים, וזה היה חשוב.

המטפלת יכולה לעזור לאם כשהיא מביאה את הדברים בחמה והבנה, כי האם מתוך רגישות אינה תופשת תמיד את הבעיה. בכדי לקבל את העזרה (של המטפלת) נחוצה בגרות מסויימת. ואם זה כך - זהו היתרון הגדול של החינוך המשותף .....

**** אסא ושלמה ערערו על החלטת בענין הטוסטוסים, הם טענו שהעיסוק בתיקון הוא תחביב חשוב עבורם, ... סוכם שהטוסטוס נשאר לרשותם מאחר והם קבלו על עצמם סייגים מסויימים של התחשבות בצבור בכל הנוגע לשעות מנוחה וזהירות מירבית בדרכי הקבוץ.

שיפוצים

(18.1.69)

(מתוך הפרוטוקול של שיחת הקבוץ)

(נושא הדיון : האם לשפץ דירות הותיקים או לבנות דירות חדשות, שאליהן יעברו?)

אליהו א.: בעד שיפוצים. יש להתחשב ברצון החברים הותיקים להמשיך לגור במרכז הקבוץ .... בשיפוץ זה יש להתחשב לבעיה של שני חדרים. יש לבצע זאת אפילו אם זה קצת יותר יקר, ולתת אחת ולתמיד את התשובה לתנאים יסודיים של 2 חדרים + שירותים טובים.

יהודה סלע אג: בעד מינימום השקעות עבור מקסימום של חברים. לא חייבים להיות שווים בדור. אין שום סיבה, שאנו והצעירים נגור באותה הרמה. אין כל אפשרות בחברה שלנו להגיע לשינוי מכני .... זאת לא דרך קיבוצית.

לאה ורדי: כאשר לענין השינוי : פגע בי שמעמידים הדברים כך, שהותיקים רוצים "להשתוות" ברמה לצעירים. הבעיה היא, שהיום אנו (הותיקים) זקוקים לחדר שינה נוסף. לי לא איכפת אם זה יגיע משיפוץ או מבנייה חדשה - אך אני זקוקה לחדר נוסף שאפשר לסגור אותו בשעת הצורך ....

אורה ג. רצוי : שלכל משפחה יהיו שני חדרים. אם יש לי - וזה טוב - למה שלא יהיה גם לאחרים. .... לא נראה הגיוני להשקיע בשיפוץ 70% מעלותה של בנייה חדשה ....

אורי אשל: יש לגמור את פרשת השיכון עכשו. לנו, בכל מקרה, טוב. לכן לא התבטאו הצעירים. לא כדאי ללכת ל"רונדו", אלא לשפץ את הדירות הקודמות לפי דרישות ואפשרויות כלכליות. מאין יבוא הכסף - חליט הקבוץ כשיגיע זמן הביצוע.

אלי נדיב (רכז המשק): גישה כלכלית אומרת להשקיע את כל הכסף בבניה חדשה ...

יחזקאל: יש דירות שצריך לשפץ אך אין זאת אומרת שכל שיפוץ יכריח אותנו לדיון מעמיק מחדש. .... השכבה הותיקה צריכה להגיע למסקנה, שלא מחוייב המציאות, שהיא תהנה מכל מה שעוד נבנה. כל מה שכרוך בנוחיות יש לעשות אך אין צורך להגדיל עד 45 מ"ר אם לבנינו נבנה כאלה. .... יש להחליט מאיזה שכבה מתחילים בדירות יותר גדולות.

לדעת, השכבה הותיקה צריכה להסתפק בשטח הנוכחי. ....

בידז'ו: .... המחלקה הטכנית טוענת ששיפוץ עולה כ-80% מדירה חדשה. יש לבנות שיכון ותיקים על רמה חדשה ולא לזרוק כסף לשיפוצים ....

ישראל א.: קשה מאד לגור בחדר אחד בלבד. אם אפשר להגיע לשני חדרים - רצוי מאד לעשות זאת. .... יש לשפץ - אך בהיגיון ....

(8.2) הצבעה בענין השיפוצים :
בעד שיפוץ יסודי להשוואת רמות
(בעד "רונדו" (בנייה חדשה)
42
10

25 שנה ל"אמון"

מתוך החוברת:

מבית מלאכה ל"מפעל מאושר"

לפני 25 שנה הקמנו בית מלאכה קטן בפחון דל ברשל"צ. ממנו התפתח מפעל יציקה מודרני ברמה בינלאומית, המשווק את תוצרתו בכל רחבי העולם. .... המפעל משתרע על 3 ד' והוא כבר צר מלהכיל את הכל. .... אושרנו כ"מפעל מאושר" וזכינו כבר למענק הראשון של 100,000 ל"י. המענק להשקעות בכללו יסתכם ברבע מליון ל"י בערך. ....

על מטרות ואנשים

1. המטרה החשובה ביותר - הבטחת השתלמות מקצועית על רמה גבוהה לדור הצעיר הנקלט וייקלט בקרוב במפעל.
2. שיפור המינהל והארגון, שיוכלו להקיף את הבעיות ההולכות ומתרחבות.
3. העמקת הייצור והרחבתו.

מחלקת פלסטיק:

קיימת הצעה להוסיף ענף חדש למפעל: ענף הפלסטיק. זה קשור בענף ההשקיה, שהוא בשל לשילוב מוצרים פלסטיים. אין כל סיבה להחמיץ את הרגע המתאים. מבחינות רבות דומה "הזרקת" פלסטיק ליציקת לחץ, אך יותר קל ועם פחות בעיות. ....

(מורצ'ו)

על "רויט"

ציוד "רויט" מגיע כבר ליותר מ-40 ארצות בכל פינות העולם. נעשים מאמצים לקידום יצואנו בארצות רבות מלבד אמריקה הלטינית. .... ממשלת ישראל מסייעת ל"רויט" בהתאם לתקנות עידוד היצוא. אין לנו כל טענה על קיפוח ואין ספק, שהיה לנו קשה לעשות את הנעשה בלי העזרה הממשית הזאת. "רויט" משתפת בתערוכות וירידים בארצות שונות. בתערוכה שהתקיימה באל-סלבדור בדצמבר 1968 הביא הביתן המיוחד של "רויט" לתוצאות ממשיות וחשובות מאד. השנה נשתתף בתערוכות בהודו ובארגנטינה. ....

(יצחק קדם)

ציוני דרך

החלטה על קבית המחרטה; במלחמת העולם השנייה היו לצבא הבריטי בארץ ובמזרח התיכון דרכי אספקה ארוכות ומסוכנות. על כן הוא הפך את ארץ ישראל למרכז אספקה חשוב. היישוב היהודי עבר אז תהליך מזורז של תיעוש. כל בתי המלאכה גדלו ועשו עסקים טובים במילוי הזמנות לצבא הבריטי. גם קבוץ ג' בראש"צ נהנה מתהליך זה והוא פיתח נגריה יחסית גדולה, בהתאם למושגים של אז.

ב-1943, בשלהי המלחמה, נולד הרעיון לפתח גם מסגריה. אז היתה לנו פלוגה ב"גבולות". המסגריה היתה צריכה להיות יסוד של מפעל לתיקון מכונות חקלאיות בנגב. ההצעה התבססה על העובדה שהיו לנו כמה חברים שהיו מסגרים בעלי נסיון.

בשאלה הזאת - האם לקנות מחרטה - התלבט אז הקבוץ קשה.... במשך מספר שיחות דנו בזה והחליטו בחיוב. הועדה הכלכלית של הקה"א ערעה על כך - אך הקבוץ עמד על שלו ובינואר 1944 הגיעה המחרטה לסככת המסגריה בראשון.....

התפתחות המפעל: שלב א' 1944 - 1948

ב-1944 התחלנו לעבוד עם חברת "אביזר", שייצרה חלקי חילוף למכונות. אנו סיפקנו להם חלפים למכונות של הצבא הבריטי. בשביל קו המים לירושלים עשינו מצופים.

ב-1945 התחלנו לעבד ברזים. יוצק מפרדס-כץ סיפק לנו יציקות. בעבודה הזאת "שכרנו את השיניים". היציקות היו יקרות ו-70% מהם היו פגומות. בכל זאת לא רצינו להרפות מתוצר זה. נסינו כל מיני ברזים. גם עסקנו בליטוש.

הצטרפות החברים האמריקאים: יש לציין את התחלת העלייה של החברים מאמריקה ב-1946. הם הביאו אתם 4 דברים: (1) יחס רציני ומרחיק ראות ביחס למפעל תעשייתי בקבוץ. (2) בעלי מקצוע (3) ציוד (4) קשרים באמריקה, שאפשרו לנו רכישת ציוד שם, ולעתיד לבוא - יצוא לארה"ב.

מכונת היציקה הראשונה: נוכחנו לדעת שלא בוכל לבסס את המפעל על יציקות קניות, כי הן יקרות וטיבן ירוד - והתחלנו לחשוב על יציקה עצמאית. בדקנו צורות יציקה שונות: חול, "קוקילה" ויציקת לחץ. הגענו למסקנה, שעלינו לעסוק ביציקת לחץ, כי השיטות האחרות דורשות הרבה עובדים ואין לנו. בארץ אז היו רק 3 מכונות ליציקת לחץ....

התקשרנו עם החברים באמריקה ובקשנו מהם לבדוק את הענין. ו. המשק לא ידעה בדיוק מהי מכונת יציקה, אבל כאשר התקבלו מיצחק קדם ידיעות שיש אפשרות לקנות מכונה כזאת היא החליטה לחייב את הקניה והדבר הובא לשיחה.... באותה השיחה קם חבר, שהתנגד להצעה, ואמר: "על ידי התעשייה נהרוס את הקבוץ מבחינה חברתית". השיחה החליטה בחיוב....

אדי כהן מספר: "הייתי בין אחרוני החברים באמריקה לעלות.... בא יצחק וספר שקבוץ ג' בארץ החליט לרכוש מכונת יציקה ורוצים לצקת בה פליז. נפגשתי עם כמה בעלי מקצוע ושאלתי לדעתם. כולם אמרו, שלא בא בחשבון לצקת פליז במכונה.... אבל מכיון שיש החלטה של שיחת הקבוץ צריך לקנות את המכונה...."

יצחק קדם מספר: "התברר שחלוצי יצרני מכונות היציקה באמריקה היו יהודים, וביניהם משפחת "לסטרי" שהמכונות שלה הן הטובות ביותר. .... המחיר היה יקר: \$ 15 - 16,000, ראש הקהילה היהודית בקליבלנד, שהיה חבר בהנהלת "לסטרי", העביר החלטה לתת לנו הנחה של 25%. את הכסף אספתי מהורי חברינו, מידידים ועל ידי כל מיני סידורים במס ההכנסה. קבלנו שחרור ממש בעזרת אישור שאנו מקבלים את המכונה כמתנה.

במלחמת העצמאות: מכונת היציקה הגיעה לחצור ערב המלחמה. העמדנו אותה למטה בסביבת הרפת.

כשהתחילה ההפגזה של המצרים היא ספגה קצת רסיסים. בהפוגה הראשונה העברנו אותה לחצר הקבוץ בראשון ושם הפעלנו אותה.

קודם לכן קבל מורצ'ו הכשרה ביציקה במפעל של "תעשי". יצקנו בהתחלה חלקי פגזים עבור צה"ל. את התבניות עשינו בעצמנו. אח"כ יצקנו ברזים בתבנית שקבלנו מחו"ל. (כמה חדשים לפני בא מכונת היציקה כבר התחלנו ליצור חלקים בשביל "תעשי". הם נתנו לנו מכונות עיבוד ואנו ייצרנו חלקים לסטנים) ..

ובסיכום שלב זה: קניית מכונת היציקה הראשונה וציוד נוסף, שהביאו החברים מארה"ב (פרייזר, רבולבר), הניחו את היסוד להתפתחות המפעל מבית מלאכה לבית חרושת.

שלב ב' 1949 - 1952

ב-1949 עברנו למבנה הקבוע הראשון בחצור. המבנה היה בן 300 מ"ר והוא מהווה היום כ-12% מכנין המפעל. אחרי תקופה ארוכה של עבודה בסככה - הוא נראה אז כ"היכל". .... בשלב זה עשינו הסכם עם "חמת". בשני המפעלים ייצרו את כל סוגי הברזים הנדרשים בשוק. מידות מסוימות הם ייצרו, ואחרות - אנחנו. .... בגלל המחסור בעובדים שיתפנו חברי "רבדים" במפעל. ....

שלב ג' - 1952 - 1956

ב-1952 קבלנו כסף מהמלווה האמריקאי ובתקופה זו התחיל, למעשה, הייצור של אביזרי השקיה והתרחב ייצור הברזים לשוק המקומי וגם לייצוא. ב-54 - 53 היה ייצוא מוגבר לתורכיה.

שלב ד' - 1956 - 1959

ב-1956 קבלנו הלוואה ממלווה הפיחות. קנינו אז את המחרטות החדשות. ע"י זה הובטח הציוד היסודי לחדר הכלים. .... נוסף לחדר זה נבנה אז בית היציקה והמשרדים (הישנים). נשמנו לרווחה כי כבר היה צפוף מאד, והיה קשה להמשיך כך. בייחוד סבלו עד אז היוצקים שעבדו בסככת פח - במחנק ובחום. .... באותה השנה התחילו המכרזים של הסוכנות היהודית לאביזרי השקיה. אז התחילה ההתחרות עם "הבונים" ו"מטר" (גבעת ברנר). ההתחרות הזאת הביאה את המפעלים להידברות ביניהם שבסופה נוסדה "רוית".

שלב ה' - 1959 - 1964

עם יסוד "רוית" הבטחנו את הרווחיות הסבירה בייצור אביזרי השקיה, שהיו ב-80% - 50 מהייצור.

ב-1964 נבנה הבניין החדש, שהשטח שלו כמעט כפליים (1699 מ"ר) מכל המבנים שנבנו עד כה.

ליציקה - הוכנסה שיטה חדשה: תנורי חשמל. התעבורה הפנימית נעשתה יותר מאורגנת ומסודרת, והעיקר:

הבנין החדש אפשר תנאי עבודה יותר היגיניים ויותר נוחים לכלל העובדים, וביחוד - ליוצקים,

חיים מארזי - ליד דור הצאן

בן המוסד מוצבים

צוות צובדו הצאן

במקט ה-ט.ט. - משיח כדומל

ן ב ס י כ ו ם :- (יצחק קדם) :

שני מאובנות הובילו אותנו עד הלום:

1. הכנסת העבודה השכירה בזמנה. היא היתה הכרח המציאות, למרות זה שהיתה מלווה בהשלכות שליליות.

2. הייצוא. היינו הבודדים בארץ שהתחילו בזה.

הבעיות העומדות בפני המפעל היום :-

1. העבודה הסטנדרטית: זאת בעיה כללית של התעשייה הקבוצית. גם אם נעשה הרבה שכלולים תדרש גם העבודה הסטנדרטית. הבעיה הזאת היא חמורה מאד.

2. בעית ההזדהות: נוסף ל"במפעל" צריכים לדאוג למידע נוסף לעובדים. צריך להחליט על השקעת כסף ועבודה בנושא זה ולהכין כלים נוספים לאינפורמציה, כגון, סרטים על תהליכי ייצור, וכו'.

3. יש פיגור מקצועי. אצלנו זה מחדל. צריך לגשת ברצינות ובתנופה להכשרה מקצועית. זה יהיה גם פתרון חלקי לבעית ההזדהות.

4. המפעל סובל מחוסר פיתוח ומחוסר ניהול הייצור. היום מדברים על פלסטיק. מחר על הפרק אלקטרוניקה. אלה נושאים הדרושים הרבה ידע. כדי לפתור אותם צריך להכין אנשי מקצוע ולתת להם הכשרה מתאימה.

איך להגביר את העניין בעבודה? (יוסף גדיל) : רוב החברים אינם מודעים למה משמשים המוצרים שהם מייצרים. חברה המרכיבה חישוק איננה יודעת איך משתמשים בו בשטח, לו היו מוציאים פעם את החברים לשדה ומראים להם איך פועלים שם אביזרי ההשקיה - זה היה יכול להוסיף להם הרבה ....

(7.2)

יותר (מדי) חשמל .... בזמנו אשרה ו. הבריאות שימוש בתנור חשמל במקרים בודדים מטעמי בריאות. בינתים חדר מספר רב של תנורים בדרכים שונות לחדרי המגורים, דבר הגורם למצב של "סף התפוצצות" ....

*****

השתלמות : אנו בעיצומה של עונת ההשתלמות. חוגי הבית המקיפים כ-40 - 50 חבר שוקדים על הלימודים. השנה בפעם הראשונה מצאנו מסגרת מאורגנת ללומדים לקראת בחינות הבגרות: 10 חברים נוסעים למסמיה ומתכוונים לשתי בחינות אשר מועדן באפריל.

הלימודים מתנהלים במסגרת המועצה האיזורית "יואב" .... לאחר המבחנים הראשונים מתכוונים לקיים דיון נרחב בח"ץ אשר בו נוכל להעלות את כל ההרהורים על הלימודים לבחינות בגרות.

(טובה ב.)

***** בעקבות ה"סלעים" ..... השבוע יצא לי, במקרה, לזכות בחוזה יפה ומענינת שנחרטה בזכרוני : ביום א' נכנסתי לחדר הלידה וראיתי במו עיני 3 לידות מהתחלה עד הסוף, היה מענין ואף מרתק. ישבנו שם כמה בנות במשך שעות אחדות מבלי להרגיש שהזמן עובר.

ההתרשמות היא הרבה יותר טובה מאשר תארתי לעצמי למרות, שקשה לחוש בראיה בלבד את ההרגשה האמיתית של היולדת, ... זה מרגש מאד (לפחות בפעם הראשונה) ומשאיר חוזה עמוקה ויפה.

(נעמה ארבל - מבית הספר לאחיות)

ל תעודת הבגרות

(מעלון המוסד)

בועז (מעין) ..... לימודים לבגרות היא שיטת לימוד שאיננה מתאימה לקבוצה, מבחינה צורתה (הציונים) ומבחינת היחס ללימודים (לומדים בכדי להצליח בבחינה ולא כדי להעמיק ולפתח את המחשבה). בגלל זה אני מתנגד שהבגרות תיהפך למטרה שאליה שואף כל תלמיד להגיע בסיום יב' ..... אני חושב, שלא צריך להזכיר את הבגרות בשיעורים כי זה הורס את שיטת הלימודים בקבוצה, שהיא, לדעתי, טובה יותר. לא כדאי להכניס את המתח של הבגרות כבר בכיתות הנמוכות.

..... בלב לימודים את ההיסטוריה של ימינו וזוהי המטרה, שצריך להגיע אליה כדי להבין את ההתפתחויות של ימינו. כמו כן לומדים גנטיקה ועוד דברים חשובים. חבל יהיה אם אלה שירצו ללמוד לבגרות יפסידו דברים אלה.

..... כדאי לאפשר את הלימודים לבגרות בגמר לב' - על חשבון ימי עבודה. אבל רצוי יותר ללמוד אחרי הצבא, כשאדם יודע שהוא רוצה ללמוד, ומה הוא רוצה ללמוד .....

דבורה (מעין) באופן כללי אני נגד בחינות בגרות, אך מכיון שצריכים אותן במצב הקיים - כדאי לעשותן - בסוף יב'. מי שלא ירצה - יעבוד ..... לא כדאי ללמוד בשביל הבגרות, אבל אין רע בזה, שמכניסים לתכנית הלימודים דברים מועילים הנכללים בבגרות ..... קשה מאד להתחיל ללמוד חזק אחרי הפסקה של 3 שנים. מיד עם גמר יב' הידיעות עוד טריות - לכן זמן זה עדיף .....

ל ס י כ ו ס : דעת כולם היא, שבחינת כניסה ספציפית לכל מקצוע עדיפה על בחינת בגרות..... אבל מאחר שכדי לקבל חינוך גבה צריך עדין את בחינת הבגרות - כדאי לעשותה.

השאלה היא : מתי ואיך ?

על הקולקטיביות הרעיונית

(14.2)

(שלחן עגול)

אליהו ארבל : הדגיש את הצורך בהגברת הקולקטיביות הרעיונית בכל שטחי חיינו. הוא רואה שתי בעיות עיקריות בתקופתנו : (1) מציאת דרך הולמת לצרכנות הקבוצית אשר תקח בחשבון את השינויים, שחלו במצב הקבוץ מבלי לאבד את העיקר - את סיפוק צרכי הפרט עיני הקבוץ, והקבוץ בלבד. (2) הלימודים העל תיכוניים נהפכים לצורך ראשוני עבור הפרט והכלל ויש למצוא דרכים להבטחתם עבור כל הרוצים בכך.

שמאל בארי : טוען שיש לתנועתנו כשרון מיוחד לדון בזמן לא מתאים על שאלות לא מתאימות ובכל זאת לקיים את הקבוץ כמפעל לתפארת. לדעתו, צדקנו בשאלת הדו-לאומיות (וימים עוד יגידו) וטעינו ביחס לביריה"מ. הוא קובל על כך, שאין מחשבה חדשה בשאלה : בשביל מה קיים הקבוץ ?

בבי : העיקר בקולקטיביות הרעיונית היא ההידברות ולא ההחלטות. בתנועה וולונטרית ממילא אין להן כח מחייב. .... בשטח הרעיוני יש פחד לחשוב עד הסוף - אך דרושים רעיונות חדשים כדי לענות על שאלות הזמן ברוח ההומניות. .... תפקיד הועידה - להחזיר לקבוץ את רוח הלחימה שלו.

משה דגן : מדגיש בעיקר את חשיבות הדיונים בבית כדי לגבש את הקולקטיביות הרעיונית שלנו. ....

בני : אסור להרתע ממחשבה ביקורתית נוקבת, כי היא תנאי חברתי להחדשות רעיונית פוריה.

(21.2)

**** תקציב אישי : התקיים דיון על העברות על התקציב. התברר, שבשנה שעברה עברו כ-40 משפחות על הסכום המוקצב ומסתבר, שיש למצוא דרכים יותר יעילות למנוע זאת. ....

**** ו"על הנשארית" (כתגובה על כתבה שעסקה בעוזבים) :

.... מהי מטרתו המוגדרת של בן קבוץ ? האם להאבק להעלאת השכר בנמל אשדוד ? או על חיסול מעברת קוביבה ? (איפה זה בכלל?) או אולי לדאוג להעלאת יהדות בורניאו ?

מתוך חוסר אתגר ומטרה בפעילות חיצונית מושם הדגש על "מימוש עצמי" של הפרט בתוך הקבוץ : "כיצד אני משתלב, כיצד אני בא לביטוי, מה אני יכול לקבל מהקבוץ על מנת, שאהיה שלם יותר עם עצמי ; איך יכול הקבוץ לפתור את בעיותי ואילו תשובות הוא יכול לתת לפיתוח האישי שלי ?" והצרה היא, שרבים אינם יודעים מה הם רוצים מהקבוץ.

מדוע, אם כן, לחיות בקבוץ ?

הבעיה המרכזית היתה והינה אושרו של האדם גפרט והאם הקבוץ מסמן לכך פתרון. קשה מאד לעשות הכללה בהגדרה כזאת מכיון, שתפישת ה"אושר" של פרט אחד שונה ממשנהו. לכן גם קשה לספק אושר אחיד לכל האנשים. צריך לפתח שלל אפשרויות שבהם יוכל כל אחד לממש את האושר שלו.

הקבוץ, במבנהו היסודי מפתח את מירב האפשרויות של האדם. במידה ואשרו של אדם תלוי במספר החפצים שיש ברשותו (ובאיכותם) - ברור, שאין סיכוי להגיע ל"אושר" כזה בקבוץ. לאדם כזה "כדאי" לצאת החוצה ואז גם אין לי שפה משותפת אתו בנושא זה.

אם מידת אושרו של אדם תלויה ביכולתו לפתח את אישיותו ולהגיב על מספר רב יותר של "צלילים" המוכנים בעולמנו בכדי להעשיר את האדם ולעשותו רבגוני - הרי שהקבוץ יכול לתת פתרון לאושרו .... לקבוץ - בניגוד לחברה אחרת - יש תנאים המאפשרים לאדם להשיג את אושרו השלם ליד אושרו של שכנו ולא על חשבוננו - ואז - בודאי שהאושר שלם יותר במידה ואושר זה יכול להיות מושג תוך כדי מאבק למען אושרו של הזולת - הרי שהאושר שלם עוד יותר .....

(אסא קצירי)

על חברים ונעלים

(ראיון עצמי של הסנדלרית)

??? מהו עיקר השינוי שהביאה אתה השיטה החדשה בסנדלרית ?

לאה ורדי כעת התקציב השנתי להנעלה עומד כולו לרשות החבר .... הוא מחליט בעצמו על מה להוציא את הסכום ואיפה לערוך את הקביה.

??? במה הצליחה השיטה ובמה - לא?

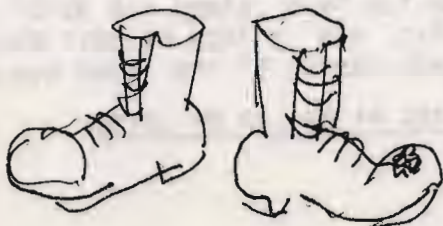
לאה: ההצלחה היא בכך, שחברים רבים נהנים מהאפשרות לתמוך בתקציבם ולנסות את מזלם בשוק. יש לי רושם, שקניה מוצלחת גורמת לא מעט סיפוק ונחת. קשהיא איננה מוצלחת - לפחות אין טרוניות.

השיטה נכשלה בכך, שמספר חברים .... במקום לחלק את תקציבם בהתאם לצרכים של השנה כולה - ראו משהו מפתה בחלון ראוה והוציאו את כל התקציב על זוג נעלים אחד.

??? אז מה בכך - בכל זאת לא עבר על התקציב ?

לאה: אולי. אבל אני סבורה, שבקיץ יתעוררו צרכים שלא חשב עליהם .... יתחיל להתמרר - לא על עצמו, כמובן, אלא על הקבוץ, שכביכול אינו מספק את צרכיו .... ואז ימלא את החסר ע"י השימוש בתקציב האישי - או ממקורות חיצוניים.

כזה היה התהליך בקבוצים רבים, אשר בהם אין השויון רב היום .... בעיני - חברה קבוצית ללא שויון - זהו פרדוקס בלתי נסבל.

??? את מציעה לסגת מהשיטה?

לאה: לא. בכל זאת רוב החברים בהנים וגם מציבים לעצמם סייגים ..... אני תקוה, שחברי קבוצנו בכלל לא ירצו - בגלל בגד או נעל - לוותר על רעיון השויון, שהוא אחד הערכים הנעלים בחיי קבוץ - זו, שבאופן החד ביותר - מבדילה אותנו מחברות אחרות .....

***** א. רץ לגננת בשמחה ומספר לה בסודי סודות:
את יודעת - אמא שלי בהריון?! ומוסיף
בלחישה: "אבל אל תספרי לאבא, כי הוא
לא יודע!"

(15.3)

***** (מזכירות): לאור העובדה, שבשנה הבאה יהיו במוסד רק 3 כיתות - החלטנו לטפל בקבלת כיתה תיכונית מארה"ב .....

***** תיכנון איזור התרבות: ..... לאחר דיון ..... סוכם להביא להכרעת השיחה את השאלה האם לבנות את המועדון יותר קרוב או יותר רחוק מחדר-האוכל - וכמובן - את השאלה איזה מן המבנים יהיה הראשון לבצוע .....

***** בנות גרעין "מיצד" התגייסו לנח"ל .....

חלוקת התקציב האישי בקופונים": אחרי שהתקציב הועלה ב-35 ל"י הועלתה ההצעה להקל על הפיקוח על הוצאות התקציב האישי ע"י שימוש ב"קופונים". פירוש הדבר, שכל חבר יקבל במזכירות את הסכום המגיע לו בקופונים בעלי ערכים שונים וימסור אותם כאשר הוא לוקח כסף בקופת הבית וכאשר הוא מקבל אחד השירותים הנזקפים על חשבון התקציב האישי, כגון, כרטיסים להצגות, מצרכים מעל לסכום המוקצב, גלידה וכו'. הדיון לא סוכם וימשך בשיחה הבאה .....

קופונים על

(מהפרוטוקול של שיחת הקבוצה) 29.3.69

(20.9) המשך הדיון הנ"ל

אייבי כהן: המטרה: להקל על הנהלת החשבונות ..... יש הרבה "קניות" שהן ע"ח התקציב האישי. כיצד יבוצעו הדברים האלה?

בלה: אינני יודעת למה צריך לטבך את כל הקבוצה בכדי שיהיה נוח להנהלת החשבונות!

אלי נ.: ..... היום מציעים רק דבר ארגוני. האם, כאשר אתה לוקח את התקציב האישי - אתה לא עוסק בכסף? התקציב האישי - פרטי של החבר. חברים מוציאים בלי לשים לב לזה ופתאום מתברר להם שלא נשאר להם כלום.

צבי א.: הדברים פשוטים ואין צורך לטבך!

אליהו: מציע שגם במחסן ישתמשו בקופונים.

אליהו א.: דנו על בעיות ההעברות על התקציב ומציעים להנהיג השימוש בקופונים ב"קניות" בתוך הקבוצה.

מולי: מתנגד לזה כי זה בניגוד לאורח החיים בקבוצה. זאת הטוואה לכסף ואין לזה מקום בחיינו.

בידז'ו: למה להתוכח על הסדר טכני שבא להקל על החבר ועל המוסדות? בצורה זו יוכל כל חבר לפקח על התקציב שלו ולא יעבור עליו בלי כוונה.

שרה אשל: כבר כמה שנים אני בעד השיטה הזאת. אילו יכולנו לסכם, שאין קונים דברים בקבוצה - לא היינו צריכים קופונים. המצב לא כזה ואני בעד זה כל עוד שאין לנו חלוקה חפשית.

יהודה סלע: אני רואה בהצעה זו הצעה נסיונית. אם יתברר כי טוב - נמשיך בזה.

ההצבעה:

בעד קופונים : 60
נגד קופונים : 32

***** מחסן הכל-בו החל לספק את בקשות החברים במשכנו החדש, המסודר יפה ושופע כל טוב .....

(25.4)

***** מצב העבודה חמור. הועלתה בעית דילול החמניות בשטח "בילוי". הוחלט לבצע את העבודה עם כחות עבודה מבחוץ כי כל ימי הגיוס של חברים דרושים לטיוח הקטיף ולעשוב הכותנה .....

(18.4)

***** (במזכירות) על אופיה של שיחת הקבוצה: ..... ניכר שיפור מסויים, אך רבים החברים, שאינם מרוצים. הובעה הדעה, שחלק מהחברים באים לשיחה למרות הסתייגויות המועלים בה ולא בגללם. הועלו כמה הצעות ארגוניות לשיפור המצב. (כגון, שינוי מקום שולחן הנשיאות, הכנת דפים עם מידע מוקדם, פניה למצפון החברים, הפסקות "התפרקות" ..... ועוד.

הוחלט לנסות את כולן אחרי תביעה כללית ליתר התאפקות. צוין לשבח המספר הרב של המשתתפים ו"כח המשיכה החברתי" של השיחה.

בשדה יואב

(2.5)

***** מה בשמע בשדה יואב ? (ראיון עם יהודית פרחי בסיימה 9 חדשי הדרכה שם) ??? מה היתה עבודתך ?

יהודית: בהתחלה עבדתי במטבח והליתי מדריכה חברתית. לותך מאוחר היה צורך דחוף בעזרה בקומונה ועזרתי בארגון הקומונה והמתפרה, שטח בו חסר להם ידע. .... חברי שדה יואב היו זקוקים לעזרה וליעוץ ברבים משטחי המשק והחברה, אמנם, לא תמיד מתקבלת העצה על ידיהם ולא תמיד יש נכונות לקלוט. אך הידיעה, שהם זקוקים לעזרה קיימת, חוסר הנכונות נובעת מכך שיש להם רצון לעשות דבר עצמאי ומיוחד משלהם ולמצוא את דרכם באופן עצמאי. .... לגבינו, המדריכים, קורה לא אחת שאנו נעמדים ושואלים את עצמנו : למה אנחנו פה?

על הצריכה

***** לקראת הדיון על שיטות הצריכה : עקרונות, נוהלים ונוהגים יפה להם שיבדקו מדי פעם, למען נדע אם הקבוץ, שקבע אותם, רוצה בהם כמו שהם או חושב, שיש לתקנם ולשפרם אם המציאות הראתה שלא זו הדרך והצורה. לא כל שכן, לאחר שהצטרף אלינו ציבור חברים חדש, שלא לקח חלק בקביעות האלה וגם להם יש מה לומר בנידון. ....

..... אנו ציבור עובד החי על הכנסותיו ונראה לי שהגענו לרמת חיים די גבוה וזה לא לכבודנו לקבל מתנות בגדים וכסף - לא מהורים, דודים או קרובים אחרים.

..... שיטת חלוקת הדיהוט לחדר בהוגה אצלנו כבר זמן רב ומן הראוי, שנבחון אותה מחדש. הקבוץ גדל ושכבותיו בתרבו וכתוצאה מכך גם שלל הרצונות שקשה לו. השיתוף (לפי ההנחיות שיש לה היום) לענות ולספק אותם. רבים החברים, החושבים שיש לשנות את השיטה ולשפרה.

(9.5)

***** בגלל חוסר עובדים הוחלט לוותר על המשך גידול הסייפנים, מאותה הסיבה יש כיונה לוותר על השקיית החמניות. למרות כל הנ"ל כנראה לא תהיה ברירה אלא להזדקק לעבודה שכירה בפרק זמן ה"בווער".

***** בגלל בעיות פרסונליות הוחלט ב-40 קולות נגד 31 על חיסול הצאן !

מרכז התרבות

על

****
מרכז התרבות - לקראת הגשמה ? אנו עומדים כעת בפני תוכנון סופי של היעד הראשון באיזור התרבות שלנו. מאחורינו סיכומים של שיחות הקבוץ על שלבים שונים : אישור עצם הרעיון, אישור התכנית בכללותה ובחירת אדריכל. בשיחה הקרובה עלינו להכריע בשתי נקודות כלליות . . . . קביעת סיכומים אלה תאפשר התארגנות והתחלת התוכנון המפורט. כזכור, כלול בתכנית מבנה, שימשש מועדון לחבר. הוצגו שתי אפשרויות כלליות :-

1. מועדון המקורב לחדר האוכל מרחק של כ-35 מטר.
2. " המרוחק מ " " כ-75 מטר.

רעיון המועדון "המקורב" הובא כהצעה מתוך בירורים בועדה היוזמת. היא השתכנעה, שקיימים סיכויים לשימוש רחב יותר של כלל הציבור במועדון הקרוב לחדר האוכל . . . . לדעת האדריכל - המועדון "המרוחק" והמתחבר עם יתר מבני איזור התרבות מהווה תכנית יפה ומושלמת יותר ואין הבדל מהותי בין שני המרחקים . . . . לקראת התחלת התוכנון עלינו להכריע בנקודה זו . . . . נקודה שניה שעליה יש להכריע : באיזה נושא יש להתחיל. יש שתי אפשרויות : מועדון לחבר או ספריה . . . . על מצב הספריה אין צורך להוסיף פרטים, כיעור הצריף, חוסר היכולת להגיש לצבור החברים ולבית הספר את השירותים הנאותים . . . .

(יצחק קדם)

(16.5)

****
"אמן" : לקראת גמר בצוע תכנית הפיתוח במסגרת "מפעל מאושר" אושרה לנו תוספת מימון של כ-500.000 \$. הסעיף המרכזי במימוש תוספת זו הוא מכונת היציקה החדשה. היא גדולה יותר מכל אלה הנמצאות אצלנו (600 טון) ותהיה היחידה בגדלה בארץ. מכונה זו תאפשר לנו לקבל עבודות שעד כה לא היה ביכולתנו לבצע ונוסף על כך - ליעל את עבודת היציקה . . . .

(22.5)

****
תפוחי אדמה: השטח עומד בפני הוצאה בלימים אלה. השנה נעשה נסיון על ידי "הזרעי" לזרוע זרעים מאיזור רמת הגולן (במקום זרעים מחו"ל). גם אנו זרענו שטח של 15 ד' מזרעים אלה. כיום ברור, שכתוצאה מכך הותקף השטח אצלנו בוירוסים שונים ושירות ביקורת הזרעים פסל את כל שטח תפוחי אדמה לזרעים. אנו עדין עושים מאמצים לבטל את רוע הגזירה ונקוה שנצליח . . . .

****

התקיים דיון על קביעת מתחחת מתוצרת גרמניה. אחרי שהתברר שבארץ אין אפשרות לקנות מתחחת לזבל כלול מתוצרת אחרת - סוכם במזכירות לקנות את המכונה הגרמנית.

(30.5)

****
נמסר מידע על כל הצעדים אשר נעשו כדי למצא פתרון לצוות עובדי הצאן במגמה למנוע את חיסול הענף. אך כפי הנראה לא יהיה מנוס מביצוע ההחלטה . . . .

בחניות הבגרות

ושוב על

(מתוך שיחה עם נבחנים בעבר ובהווה):

חנוך: לומדי הבגרות במסמיה כולם בוגרי צבא, שיצאו ממסגרת של לימודים. הלימודים מתבססים על ידע קודם של לפחות 10 שנות לימוד. הוא לא נותן שום דבר מבחינת ידע - המטרה היא לעבור את הבחילות בכל האמצעים. הלימוד הוא טכני. שני מקצועות קשים ביחד מהווים עומס גדול מדי, ולאדם עובד שרוצה להיות פעיל - קשה לעמוד בזה. הלימוד לבגרות מעיד על החולשה של הקבוץ ועל היסחפות ע"י האוירה הכללית בארץ.....

זיוה: לימודי הבגרות הם לשם התעודה. אין להם שום ערך לימודי. אפשר לעבור את הבחילות בלימוד שטחי..... אנו גומרים את המוסד עם "חורים" רציניים בהשכלה. לימוד בגרות בלי מטרה הוא בזבוז זמן. מצד שני, לא מוכרחים לדעת בדיוק מה רוצים ללמוד. מספיקה הידיעה שאתה רוצה להמשיך ללמוד.

יפתח: כשחוזרים מהצבא מאד מבולבלים. רוצים ללמוד אבל לא יודעים מה. הלימוד לבגרות נותן מסגרת לימודית, התעודה מהווה בשבילנו מטרה. עדיף לעשותה בזמן הקצר ביותר.

דוד ש.: חברה' צעירים רואים בתעודה מפתח לכל אפשרויות הלימוד בעתיד ולתוכניותיהם האישיות. התעודה מאלצת לשבת וללמוד..... יש לארגן ולפיקח על הלימודים.....

בבי: לדעתי, לימוד הבגרות הוא פסול. הוא לא נובע מהרצון ללמוד אלא מאי-ידיעה מה רוצים. יש לנו הרבה אשליות ביחס ללימודים בעיר..... אם יש ענין בחיים - לומדים; ואפשר ללמוד הרבה בלי תעודה.....

טובה נחתומי: (מרכזת ו. ההשתלמות) מסכמת: פנינו ללימוד בב"ס איזורי משני טעמים: (1) הלימוד ב"משל"ב" יקר מאד וחלק מהלומדים לא מסיימים את הקורס. (2) אפשרויות לימוד במסגרת, במשותף עם עוד קבוצות.....

הלימודים לבגרות בקבוצים היום הם "מודה" שאין לעמוד בפניה. הדבר החשוב ביותר בחינוך שלנו הוא האפשרות להעניק לכולם לימוד שווה..... השיחה היתה מעניינת וחבל, שהשתתפו בה מעטים.....

(13.6)

*****

שבת שלום! 700 ימים ועוד יום ועוד יום. הרגשת הנצחון מפנה מקומה לאכזבה והרהורים. על רקע המסגרות השחורות בשאלות שאלות, נשמעות הערות: האמנם, המלחמה הזאת בלתי גמורה? שלום חוזי - או לא חוזי - האם נגיע אליו רק באחרית הימים?

נציגי האומות הגדולות במספר - אך קטנות במצפון - יוצאים לקייט. בנינו, חילילינו, מקייטים בבונקרים על גדות הסואץ והירדן.

שנאת שכנים עוברת על גדותיה וכל רצח והרס מוצא הסבר ונימוק. מדי פעם אנו שומעים שאלה תמימה מאנשים: "מדוע הם שונאים אותנו כל כך?"

(25.7)

***** אולפן חדש בא לקבוץ: 27 תלמידים, בגילים בין 17 - 31. מיוצגות 11 ארצות. בראש צועדת מרוקו עם 9 נציגים; אחריה - ארה"ב וברי"מ עם 3 כל אחת, והשאר : מטוניס, צרפת, רומניה, אוסטרליה, לבנון, צ'כיה ודרום אפריקה .....

***** להתראות ! לקבוצת הנוער מכך שמך, אשר שהתה חודש ימים בקרבנו והשתלבה בטבעיות רבה בכל מערכות העבודה ה"בוערות" - נתונה בזאת תודת הקבוץ ! שלום ולהתראות !

(1.8)

***** (במזכירות) התקיים דיון על העסקת פועלים ערביים בקבוצנו. מאחר, שמוסדות צה"ל הודיעו, שיותר שפועלים ערביים, אזרחי ישראל, יעבדו כאן (אך ערבים מ"השטחים" - לא) - הוחלט לדאוג לכך שהוראות אלה יבוצעו בקפדנות, אך תוך תיאום מלא עם מוסדות הקבוץ.

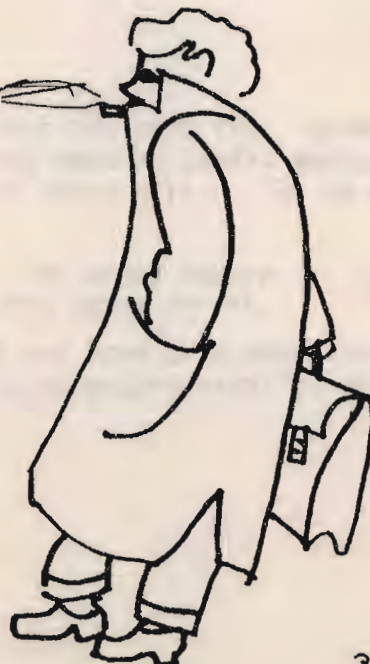
(8.8)

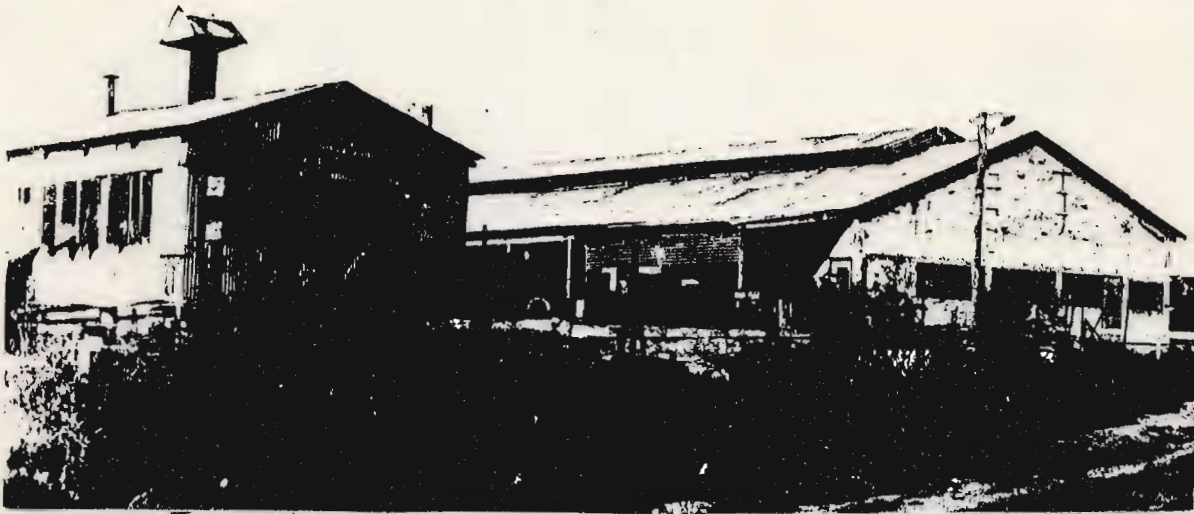
***** הוחלט לאפשר חידוש ביקורי הספריה האמריקאית בקבוץ. (ב-1966, כהפגנה נגד מלחמת האמריקאים בוויטנאם - הוחלט בקבוץ לנתק את הקשרים עם הספריה הניידת של שירות ההסברה של ארה"ב, שהיתה פוקדת את הקבוץ לעתים קבועות).

***** ראוי לחיקוי : קיר ביתה של נועה פ. ושות' כוסה כולו פרחים ססגוניים מצויירים ולידו הכתובת הצנועה : "נא לא לקטוף".
אומרים, שגם אם מחיר עבודת הציור הוא 1 ל"י/מטר - השיטה הזאת לטווח ארוך יותר זולה מגידול פרחים בגינה .....

***** עישון : ברצוני להזכיר לאותם חברים, שכנראה, שכחו זאת - כי קיימת החלטה שאין מעשנים במקומות צבוריים. הרוצה לערער על החלטה הזאת - זכותו לפנות למוסדות המתאימים, אבל כל עוד שאין שינוי בהחלטה - יש לכבד את רצון הכלל וטובתו.

(יהודה סלע, מזכיר)

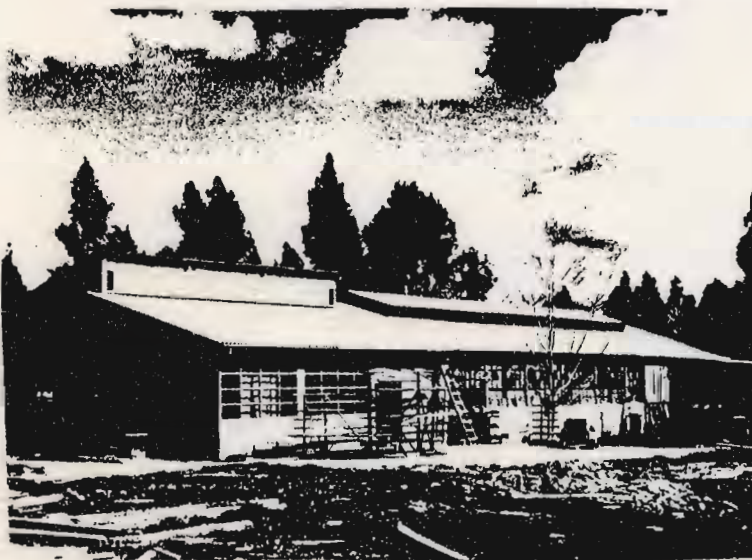

בית היציקה I

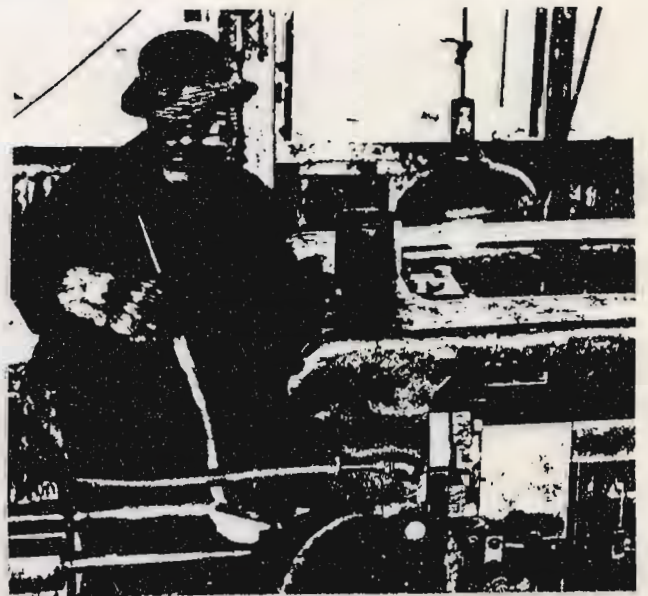
אמ'ן - לפני הרחבה

בית
היציקה
II

אמ'ן - לפני הרחבה

יחידה אלצור בבית יציקה I

שיחה עם מטפלת במוסד

(20.6.69)

(מתוך עלון המוסד)

סיכומן של שנתים

החלטנו, שהגיע הזמן שכבר לא נשמע את המטפלת אומרת לנו: "בנוקר טוב - כבר צלצלו לכיתה! חברה", מי השאיר בגדים במקלחת? מי שכח את הכביסה על המרפסת? יום ו' הוא קודש לניקיון החדרים! "..... אלא נשמע ממנה את המחשבות וההרהורים מאחורי מלים אלה.

לכן - פנינו לאלנה פודר שסיימה עתה את עבודתה בקב' מעין:

??? מהו, לפי דעתך, תפקידה של המטפלת?

אלנה: בכיתות הצעירות תפקיד המטפלת הוא עם דגש על הקניית הרגלי ניקיון והרגלים בכלל. בכיתות הבורגרות המטפלת מקבלת צביון של מחנך. באופן כללי אין הבדל מהותי בין תפקיד מורה/מחנך/והמטפלת. המחנך צריך לשים דגש על הלימודים והחינוך הרעיוני והמטפלת - על מנהגים, ניקיון, תרבות חיים, יחסי אנוש ובריאות.....

??? איך נראה לך המוסד לפני שהתחלת לעבוד בו?

אלנה: אז לא הכרתי את המוסד, לכן נראו לי כמה דברים נוראיים, אבל לרבים מהם התרגלתי - אם לטוב או לרע.

??? מהם לפי דעתך הליקויים (חסרונות) והדברים החיוביים במוסד ובקבוצה?

אלנה: אני חושבת, שאחד הליקויים בקבוצה החינוכית היא האחזיות הקולקטיביות המוגזמת, בזמן שלעתים קרובות דרושה דוקא אחזיות פרטיות. דוגמה קטנה לכך היא ארוחת הארבע: עד שלא באים התורנים נשארים כל הכלים מלוכלכים - במקום שכל אחד ישטוף את הכלים שלו. כל הדברים האלה מתחילים מכוס מלוכלכת, מגורה שבירה וצורת הבית בשעות אחה"צ. חינוך זה מביא לידי כך, שבקבוצ (אח"כ) לא איכפת לחברים על הרכוש הכללי.

מלבד זאת - נראה לי, שצריך לשפר את הרגשת הבית. החברה צריכים לטפל יותר בחדרים שלהם - הן מבחינת הניקיון והן מבחינת הצד האסטטטי, ואני לא חושבת, שהמטפלת צריכה להעיר להם על כך, אני גס חושבת, שצריך להגביר את הפרטיות. זה חינוך ויפה מאד, שהחברים נמצאים ביחד, אבל בודאי יש רגעים שכל אחד מעדיף לשמור על פרטיותו..... הם פשוט צריכים ללמוד לכבד צד זה של כל אחד. לא היה מזיק בגילים הבורגרים לגרו בניס ובנות לחוד, אינני שוללת את הלדנה המשותפת וחושבת, שיש בה הרבה צדדים חיוביים - אבל ההפרדה היתה מביאה לשיפור הפרטיות.....

??? איך את מסכמת את עבודתך?

אלנה: בצורה חיובית. כמו בכל דבר - גם כאן היו רגעים קשים. אבל באופן כללי נהייתי ועד כמה שחששתי מזה בהתחלה - היה מעניין ליצור יחסים עם הקבוצה, אני חושבת ומקוה, שבאחד הגלגולים אחזור לעבוד במוסד.....

על שינוי שיטות הצריכה

(מהפרוטוקולים)

צריך להתפלל כל בקר ולהנדות על כך, שאנו חיים בחברה ללא ניצול ותוך ערבות הדדית ושותפות. אם אדם בכלל לא מבין מדוע הוא בקבוץ - גם אין מה להתוכח אתו על שיטת הצריכה .....

לובקה: ..... אין הבדל בין חלוקה מכנית של נעלים ובגדים לתקציב אישי (באותם שטחים) הקבוץ לא יתפורר (אם נחליט על תקציב אישי בביגוד) אך השאלה היא: מה יהיה טעם החיים בקבוץ ..... לדעתי - יש לספק דברים לפי הצורך .....

שואל ב.: .... הבעיה המרכזית היא בעית אידיאולוגית - של הבנת מהות הקבוץ. יש לעצב מחדש את המחשבה הקבוצית על בסיס אידיאולוגי מעודכן. זה דרוש בכדי, שהקבוץ שוב יהיה אבן שואבת לקליטה.

יש לקבוע מחדש כיצד לנהוג בחבר, שקובע לעצמו נוהג אחר מזה המקובל בקבוץ. אין כאן פשרות. יש הגדרה של חברה בקבוץ שפירושה: השתתפות פעילה בחיי הקבוץ ומנהגיו ..... השיתוף מתנהל בקבוץ במעגלים קונצנטריים: צריכה שיתופים (במשק); צריכה שווה (כמו בחינוך), צריכה מכנית לפי תקציב מסויים (כגון, נעלים). מדוע שלא יהיה צריכה חפשית במסגרת תקציב מוגדר מראש? כד?. להתמודד עם עולם השפע יש לגבש מחדש את הבסיס האידיאולוגי של הקבוץ.

צבי א.: תמיד הפריע לי, כשחלקו בשנה מסוימת פריט מסויים (בריהוט). אני רוצה לקבוע לבד מה אני אקבל בשנה מסוימת. צריך להיות סכום מסויים, בו יוכל כל חבר לתמרן רצונו .....

אליהו א.: לפני תקופת מה הוכנסה ליברליזציה. נשאלת השאלה: האם היא מספקת את החברים? העקרון הוא, שצריכים להסתדר עם האמצעים המסופקים ע"י הקבוץ ולא להזדקק למתנות דרך קבע ..... שיטה התקציב האישי בהלבשה טובה בשנים הראשונות להכנסתה כאשר לחברים יש עוד רזרבה של מצעים, וכו', וכל הכספים "פנויים" לקניית ביגוד עליון.

יש כבר קבוצים, שהבינו שבשיטה הזאת קטן, למעשה, התקציב ההלבשה לחבר, ומצטערים על כך. פרט לכך - בשיטה זו מתבטלת הדאגה של הקומונה לבעיות מיוחדות .....

עליזה שפי: (מחטנאית) מתנגדת לתקציב אישי בביגוד מאותם נימוקים - אך מבקשת לנהוג קצת יותר חופש בקניות, כגון, ספרים ותקליטים למתנות או לשימוש אישי.

אורה ג.: התהליך בתנועה הקבוצית הולך לקראת שיתוף במשק אך צריכה פרטית. מהו הכיוון שלנו? מה אנו רוצים? יש כבר קבוצים בהם פודים החברים את החופש השנתי בכסף ויש זיכוחים עם הסנדלר צריך לקבל את אותו סכום כסף כמו עובד השלחין!! בכלכלה (אוכל) העלינו את הרמה. נתנו גם יותר חופש בחדר האוכל וגם בענין לקיחת אוכל לחדרים. בשטח ההלבשה לא התקדמנו מספיק בכיוון הזה. הרבה יותר פריטים בקומונה צריכים להיות בחלוקה חפשית וזה כיוון מנוגד.

בבי: החברים הלהוטים כל כך לשינויים רוצים לכרות את הענף עליו אנו יושבים. יש ותיקים, שרוצים שינוי ויש צעירים "שלא ידעו את יוסף" .....

(22.)

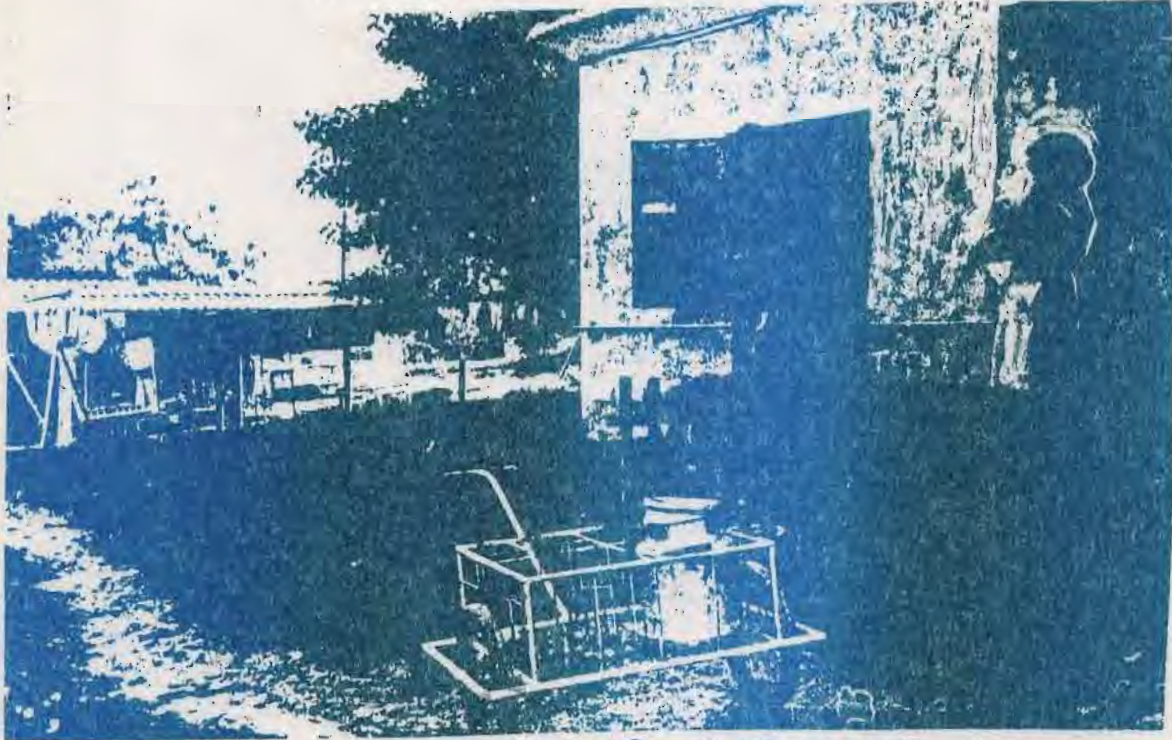
**** (בשיחה): בשעה טובה! סוכם הדיון בשאלות הצריכה. ברוב גדול התקבלה הצעתו של ג'נל האומרת: "התקציב האישי נועד לשימוש של החבר לפי שיקוליו וראות עיניו".

אי לכך, הקבוץ אינו רואה עוד מקום לאותן החלטות שהתקבלו בעבר, הכאות להגביל שימוש זה (ביחס להלבשה ותנעלה).

יחד עם זאת ברור, שתיכנון הצריכה בקבוץ וארגונו מ. ה לתקציב האישי בעיקר אח מילוי צרכי כסף-כיס וצרכים אישיים בלתי מוגדרים - מתוך הנחה, שכל הצרכים המוגדרים צריכים למצוא את פתרונם ע"י מוסדות הקבוץ המתאימים.

15	בעד המצב הקיים	הצבעה
54	בעד שינוי	
4	בעד תקציב כולל	
רוב	נגד " "	

**** צאן: נמכרו כל הכבשים, פרט לבודדות אשר נמכרו לבשר. רובן הגדול למשיכו להניכ חלב ב:- חולדה, נחשון, הראל ומשמר דוד.....

בית התיקוה הישן

העריכה: ג'ני קלברט
ההדפסה: רחל מכבי

בק/רמ